Punkt i protokollet PR 122/2017 rd

Plenum

Onsdag 22.11.2017 kl. 13.59—18.20

7. Statsministerns upplysning om aktuella EU-ärenden
Statsministerns upplysning SU 4/2017 rd

Debatt

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 7 på dagordningen är statsministerns upplysning om aktuella EU-ärenden. Efter statsminister Juha Sipiläs presentationsanförande följer en omgång gruppanföranden som får vara högst 5 minuter långa. Därefter ger jag enligt eget övervägande ordet för repliker som får vara högst 2 minut långa. Ledamöterna kan anmäla sig för dessa genoma att trycka på knapp V.

För debatten reserveras cirka två och en halv timme.

Debatt

14.25 **Pääministeri Juha Sipilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viimeiset puolitoista vuotta ovat ravistelleet Euroopan unionia. Brexitin jälkeen asetettiin kyseenalaiseksi jopa unionin oikeutus ja olemassaolo. Pahin puhuri on kuitenkin laantunut. Uskallankin sanoa, että juuri nyt Euroopan unioni on vahvempi kuin ennen Ison-Britannian kansanäänestystä. Brexit ei hajottanut Euroopan unionia vaan pikemminkin yhdisti. Se pakotti katsomaan peiliin ja miettimään, mitä unionilla on tarjottavaa jäsenvaltioille sekä niiden kansalaisille ja yrityksille. Euroopan unioni on arvoyhteisö. Unioni on rakentunut vahvojen arvojen — rauhan, vapauden, demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen — pohjalta. Tähän olemme vahvasti sitoutuneet.

Olemme vaikuttaneet ja sitoutuneet keväällä allekirjoitetun Rooman julistuksen visioon, jonka mukaan seuraavan kymmenen vuoden aikana haluamme unionin, joka on turvallinen ja suojattu, vauras, kilpailukykyinen, kestävästi kehittyvä sekä sosiaalisesti vastuuntuntoinen ja jolla on tahtoa ja kykyä olla maailmassa keskeinen toimija ja globalisaation muokkaaja. Haluamme unionin, joka tarjoaa kansalaisilleen uusia mahdollisuuksia kulttuuriseen ja sosiaaliseen kehitykseen ja talouskasvuun. Haluamme unionin, joka on avoinna niille Euroopan maille, jotka kunnioittavat arvojamme ja sitoutuvat edistämään niitä. Tunnistamme myös, että unionilla on vastassaan ennennäkemättömiä haasteita sekä maailmanlaajuisesti että eurooppalaisittain: alueelliset konfliktit, terrorismi, kasvavat muuttopaineet, protektionismi sekä sosiaalinen ja taloudellinen eriarvoisuus. Suomelle lähtökohta on ollut selvä. Olemme yhdessä vahvempia ja vaikuttavampia kuin erikseen. Mieluummin siis yhdessä ja enemmän kuin erikseen ja vähemmän — paikkamme on vaikuttamisen eturintamassa.

Ajamastamme keskitien linjasta ei tullut vain Suomen vaan koko Euroopan yhteinen linja. Olemme raivanneet tietä, jota kulkien EU voi kehittyä yhtenäisenä, entistä tehokkaampana, olennaiseen keskittyvänä yhteisönä. Sallimme eritahtisen kehityksen tiettyjen reuna-

ehtojen täyttyessä. Suomi on tällä hetkellä mukana kaikissa eritahtisen kehityksen muodoissa. Päätökset niihin menosta teemme aina yksitellen lähtökohtana sekä Suomen että unionin yhteinen etu. Kehitys, jossa pienellä maajoukolla tehtäisiin päätöksiä, ei ole Euroopan unionin eikä Suomen etu. Viime Eurooppa-neuvostossa kokosimme nopealla aikataululla kahdeksan maan joukon puolustamaan yhtenäistä Eurooppaa. Tämä tuli Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Tuskin johdolla myös yhteisesti hyväksytyksi toimintalinjaksi.

Arvoisa puhemies! Haluan määritellä kuusi asiakokonaisuutta, jotka ovat mielestäni keskeisiä ja monella tavalla kriittisiä Euroopan unionin tulevien vuosien menestyksen kannalta. Näissä suurissa kysymyksissä EU:n on kyettävä entistä tiiviimpään yhteistyöhön ja vahvempaan politiikkaan sekä otettava selkeästi globaalin johtajan rooli. Suomi osallistuu aktiivisesti tähän työhön.

Ensimmäinen aihekokonaisuus on EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyö. Tapasin kesällä 2016 Ranskan presidentti Hollanden. Yhdessä annoimme lausuman siitä, miten EU:n puolustuspolitiikkaa on kehitettävä. Tästä on nyt kulunut puolitoista vuotta. EU on edennyt tällä sektorilla hämmästyttävän nopeasti pitkälti siltä pohjalta, joka on ollut Suomen pitkän ajan tavoite ja jonka yhdessä Ranskan kanssa loimme. Suomen tahtotila ja tavoite on, että päätöksenteko puolustukseen liittyvien asetusten osalta saatetaan loppuun sovitulla, varsin kunnianhimoisella aikataululla. Haluamme muistuttaa, että tämäkään sektori ei ole itsetarkoitus vaan sen on konkreettisesti tuotava lisäarvoa jäsenmaiden väliseen solidaarisuuteen turvallisuudessa sekä tuettava kansallisten puolustuskykyjemme kehittämistä. Pysyvän rakenteellisen yhteistyön osalta olemme ilmoittaneet, että lähdemme siihen mukaan ensimmäisten joukossa. Olemme olleet keskeisesti mukana seitsemän muun jäsenvaltion kanssa tämän asiakirjan valmistelussa. Aloitteestamme siihen saatiin myös selkeä kirjaus Lissabonin sopimuksen avunantolausekkeesta.

Unionin on kannettava huolta koko Euroopan turvallisuudesta ja kyettävä vastaamaan globalisaation ja lähiympäristömme haasteisiin. Itämeren alueen turvallisuustilanne on edelleen kireä. Ukrainan tilanne jatkuu entisenlaisena, kuten myös pakotepolitiikka Venäjän suhteen. Samalla olemme pitäneet tärkeänä kahdenvälistä dialogia Venäjän kanssa. Syyrian sota jatkuu edelleen, ja Lähi-itää leimaa epävarmuus. Turkin politiikan suunta herättää edelleen kysymyksiä. Yhdysvallat on sitoutunut Euroopan turvallisuuteen, mutta viesti taakanjaon tarpeellisuudesta on tullut selväksi. Kansainvälisissä järjestöissä EU:n on kyettävä puhumaan vahvemmin yhdellä äänellä. Nämä globaalit muutokset korostavat, että EU voi tulevaisuudessa olla uskottava toimija vain, jos pystymme yhdessä varautumaan kansalaistemme turvallisuuden ylläpitämiseen. Nyt suunta on oikea ja askeleet määrätietoisia. Niitä on jatkettava.

Toiseksi tarvitsemme vakautta luovaa maahanmuuttopolitiikkaa. Hallitus linjasi unionin maahanmuuttopoliittisia tavoitteita alkuviikosta. Suomen tavoite on, että pääsemme eurooppalaisittain tilanteeseen, jossa muuttoliikettä hoidetaan entistä enemmän pakolaisten uudelleensijoittamisen ja kiintiöpakolaisjärjestelmän kautta sekä läheisemmässä yhteistyössä YK:n ja YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n kanssa. Meidän on autettava ihmisiä lähempänä kriisipesäkkeitä. Lisäksi pakolaisleirien elinolosuhteita on parannettava niin, että suora kotiinpaluu sieltä olisi ylipäätään mahdollista.

Hallitus määritteli kuusi aihekokonaisuutta, joiden avulla muuttoliikettä voidaan paremmin hallita ja painopistettä pystytään siirtämään kiintiöpakolaisten uudelleensijoittamiseen. Ensinnäkin muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vastataan tehokkaammin, uudelleen-

sijoittamista pakolaisleireiltä lisätään, ulkorajavalvontaa tehostetaan, päätökset ja mekanismit solidaarisuudesta poikkeustilanteissa sovitaan etukäteen, palautuksia tehostetaan luomalla EU:n yhteinen turvallisten maiden luettelo mahdollisimman pian. Tämän lisäksi Schengen-järjestelmästä tehdään toimivampi. Tällaista mallia hallitus ajaa muille, eurooppalaisille kollegoille.

Kolmanneksi toimivalla talous- ja rahaliitolla rakennetaan EU:n vaurautta. Eurooppalaista vaurauden ja vakauden pohjaa luodaan vastuullisen talous- ja rahaliiton kautta. Emu ei ole valmis, vaan sitä pitää uudistaa. Suomi on nähnyt ongelmat, ja hallitus on esittänyt omat selkeät ratkaisunsa. Olemme siitä saakka tiivistäneet yhteistyötä Hollannin kanssa.

Nykyisessä talous- ja rahaliitossa on kolme keskeistä ongelmaa:

Ensinnäkin jäsenmaiden taloudelliset erot ovat suuret. Ratkaisun lähtökohtana on, että jäsenvaltiot vastaavat itse rakennemuutoksista ja omasta kilpailukyvystään. Torjumme ajatuksen jäsenmaiden taloudellisten erojen kaventamisesta ratkaisuilla, jotka lisäisivät yhteisvastuuta talous- ja rahaliitossa. Emme pidä euroalueen budjettia, valtiovarainministeriä tai yhteistä työttömyysvakuutusta toimivina ratkaisuina. Sen sijaan kannatamme euromaiden puheenjohtajan aseman vahvistamista sekä omaa momenttia — tai ”budjettilinja” taitaa olla oikea termi — euromaille EU:n rahoituskehyksissä.

Toiseksi valtioiden ja pankkien välinen kohtalonyhteys on katkaistava. Valtioiden ja pankkien välistä kohtalonyhteyttä voidaan purkaa ensisijaisesti pankkiunionin loppuun saattamisella. Tässä edetään laaditun tiekartan mukaisesti sekä toteutetaan sijoittajavastuuta ongelmatilanteissa. Hallitus on valmis kehittämään yhteistä talletussuojaa sillä edellytyksellä, että pankkiunionin riskejä vähennetään. Hallitus haluaa edistää myös kriisinratkaisurahaston pysyvää varautumisjärjestelyä sekä alentaa järjestelemättömien luottojen määrää.

Arvoisa puhemies! Kolmas ongelma on markkinakurin puute. Markkinakuri on terveen talouspolitiikan paras vahti. Jotta markkinakuriin perustava ratkaisu olisi uskottava, valtion lainojen hinnoittelussa pitää näkyä harjoitetun talouspolitiikan aiheuttamat riskit. Tämän takaamiseksi valtioiden velkajärjestelyn pitää olla mahdollista perussopimuksen kirjaimen ja hengen mukaisesti. Kriisinhoidossa Euroopan vakausmekanismia voidaan kehittää myös eurooppalaiseksi valuuttarahastoksi.

Neljänneksi EU tarvitsee kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa. Euroopan on otettava johtajuus ilmastopolitiikassa. Tässä meillä ei ole vaihtoehtoja. Tämän vaateen esitimme Pohjoismaiden pääministereinä heti, kun Yhdysvaltojen vetäytyminen Pariisin ilmastosopimuksesta vahvistui. Asia on nostettu esille myös Ranskan presidentti Macronin kanssa käydyissä neuvotteluissa syyskuussa. Hän yhtyi näkemykseen. Euroopan unionilla on oltava kunnianhimoiset tavoitteet myös uusiutuvan energian osalta. Unionin on päästävä eroon fossiilisista polttoaineista, ja unionin on kyettävä hyödyntämään kestävällä tavalla uusiutuvan energian lähteitä. EU ei voi tässä kohtaa myöskään ajaa kaksilla raiteilla. Ei voida asettaa entistä kovempia ilmastotavoitteita ja samaan aikaan vaikeuttaa uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä. Suomen on voitava jatkossakin hyödyntää metsävarojaan täysipainoisesti tarkasti määritellyn kestävyyden rajoissa.

Viidenneksi EU:n on puolustettava avointa, vapaakauppaa puolustavaa kauppapolitiikkaa. Yhdessä Hollannin, Tanskan ja Ruotsin pääministereiden kanssa julkistimme kesällä vahvan vetoomuksen vapaakaupan puolesta. Eurooppa pärjää ja menestyy ainoastaan avoimena yhteisönä. Emme voi käpertyä sisäänpäin. Tämä pätee myös kauppapolitiikassa. Euroopan unionissa ei ole tilaa protektionismille. Vapaakauppaneuvottelut on saatava kun-

nialla päätökseen, ja on pyrittävä löytämään uusia kauppakumppaneita. Jos — niin kuin nyt näyttää — Yhdysvallat haluaa luopua vapaakaupan edistäjän roolistaan, EU:n on otettava myös tässä asiassa johtajan rooli. Tämän lisäksi Suomi vaatii lisää ja parempia sisämarkkinoita sekä enemmän tekoja veronkierron torjumiseksi. [Pertti Salolainen: Oikein! — Esko Kiviranta: Oikeita linjoja!]

Kuudenneksi unionin sosiaalista ulottuvuutta on kehitettävä. Unioni tarvitsee sosiaalista Eurooppaa, jossa kasvu ja hyvinvointi kuuluvat kaikille, jossa toteutuu sisämarkkinoiden oikeudenmukaisuus, jossa löydetään yhdessä vastauksia nuorisotyöttömyyden valtavaan ongelmaan ja jossa taistellaan yhdessä tasa-arvon toteutumiseksi työelämässä. On selvitettävä, miten sosiaalikysymykset voidaan ottaa laajemmin huomioon EU:n päätöksenteossa. Eurooppalainen politiikka on myös välittämistä ja huolehtimista toinen toisistamme rajoista riippumatta. Se ei vaadi yhteistä sosiaaliturvaa vaan vahvaa ja oikeudenmukaista taloudenpitoa, jossa on tilaa työlle, korkeatasoiselle koulutukselle ja yrittämiselle.

Arvoisa puhemies! Hallitus toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti EU-politiikassa. Olemme vaikuttamisen eturintamassa. Hallituksen EU-politiikka nojaa kansalliseen kannanmuodostukseen hyvissä ajoin ennen EU:n päätöksentekoa. Sen pohjalta Suomi vaikuttaa EU:n kaikilla portailla ottaen huomioon myös kansallisen etumme ja erityispiirteemme.

Lisäksi digitaalisuuden ja erityisesti tekoälyn edistämisessä Suomi on ollut aktiivinen EU:n tasoilla. Suomen aloitteesta Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota valmistelemaan heti alkuvuodesta selkeän tiekartan eurooppalaiselle tekoälyn soveltamiselle.

Arvoisa puhemies! Näen vilkkaan EU-keskustelun tärkeänä osana yhteiskuntaamme. Toiveeni on, että sitä kyetään käymään vahvalta asiapohjalta. Hallitus on myös tässä eturintamassa. Itsekin aion aloittaa EU:n tulevaisuuteen liittyvän keskustelukierroksen suomalaisissa yliopistoissa. Tulevaisuuspohdinta on tukevasti päämiesten pöydällä. Tällä tavoin haluan omalta osaltani kannustaa kaikkia mukaan vaikuttamaan ja osallistumaan yhteisen Euroopan kehittämiseen.

14.40 **Matti Vanhanen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi pääministerille ja hallitukselle täysi kiitos hyvin selkeästi asetetuista EU-politiikan tavoitteista, prioriteeteista ja periaatteista.

Me tarvitsemme sellaista Euroopan unionia, jonka avulla jäsenmaat huolehtivat eduistaan maailmanlaajuisessa kilpailussa niin, että vapaakauppa on kannaltamme reilua. Tarvitsemme unionia, joka mahdollistaa Euroopassa korkean osaamisen ja teknologian kehittämisen sekä kaupallistamisen jokaisen ulottuville. Tämän saavuttamiseksi Euroopan kannattaa aidosti olla yhtenäinen toiminta-alue, jossa ihmiset, pääomat, palvelut ja tavarat voivat vapaasti liikkua sekä aikaansaada kehitystä ja hyvinvointia.

Tarvitsemme unionin, joka kykenee ihmiskunnan ilmastonmuutoksen kaltaisissa suurissa kysymyksissä todella toimimaan luonnon ja tulevien sukupolvien eduksi. Ja tarvitsemme unionin, jonka muut jäsenmaat ovat halukkaita auttamaan meitä, jos yllättäen tulevaisuudessa saisimmekin idästä satatuhatta pakolaista, jotka ovat kulkeneet Venäjän läpi kohti länttä.

Tarvitsemme myös unionin, jonka sisäinen arvopohja ja jäsenmaiden keskinäinen solidaarisuus ovat takaamassa rauhan tälle mantereelle, josta kaksi maailman verisintä sotaa saivat alkunsa. Tarvitsemme unionin, jonka jäseniä yhdistää demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja tasa-arvon kunnioittaminen. Ja tarvitsemme unionin, joka torjuu työttömyyttä, syrjintää, sosiaalista syrjäytymistä ja köyhyyttä. Ja on tärkeää, että

tämä tällainen unioni kykenee toimimaan tavalla, joka ansaitsee itselleen jatkuvan kansalaisten ja jäsenmaiden tuen.

Arvoisa puhemies! Britannian kansanäänestyksen jälkimainingeissa käynnistyi tulevaisuustyö. Se keskittyy kasvuun ja työpaikkoihin sekä turvallisuuteen. Tavoitteena on vähemmän mutta parempaa EU-sääntelyä. Yhteisiä sääntöjä on noudatettava, ja sovitut päätökset on toimeenpantava. Erityisesti läheisyysperiaatetta on korostettava. On myös selkeästi sanottava, että unionista ei ole tulossa eikä kehittymässä liittovaltiota. Olin Suomen neuvottelijana kahdessa suuressa perussopimusmuutoksessa, ja voin vakuuttaa, että suurin osa jäsenvaltioista ei todellakaan halua liittovaltiota. Sellaiset muutokset eivät mene läpi. Tällä pelottelu sokaisee meitä näkemästä ne tarpeet, joissa unionin on todella keskityttävä olemaan suuri suurissa asioissa ja pieni pienissä asioissa.

Niin oma kokemukseni kuin EU:n pitemmän historian tarkastelu puhuu sen puolesta, että unionin kehittämisen ratkaisee jäsenmaiden ja niiden kansalaisten tahto. Olemme kuulleet valtionpäämiehiltä ja muilta vaikutusvaltaisilta tahoilta kehitysideoita muun muassa uusista unionin instituutioista. Ne eivät ole sinällään ratkaisu EU:n kipuiluun. Parhaimman oikeutuksen EU hakee toiminnalleen, kun se osoittaa työskentelevänsä niiden suurten tavoitteiden eteen, joita se on luvannut edistää ja joista pääministeri äsken hyvin ilmoituksensa antoi.

Turvallisuuden vahvistaminen on suuri kysymys EU:ssa. Eurooppalaiset odottavat unionilta päättäväisiä toimia niin terrorismin vastaisessa toiminnassa kuin puolustuspolitiikan vahvistamisessa. Pysyvän rakenteellisen yhteistyön käynnistäminen on historiallinen saavutus. Se on valtioiden välistä yhteistyötä, mutta se tehdään EU:n sateenvarjon alla. Unionin toimivaltaa ei lisätä. Tämä yhteistyö parantaa kansallisia suorituskykyjämme ja jäsenmaiden keskinäistä yhteistyökykyä.

Arvoisa puhemies! Unioniin mahtuu luonnollisesti eri näkemyksiä siitä, kuinka asioita tulisi hoitaa parhain päin. EU-politiikkaan kuuluu siksi tiukka kansallinen edunvalvontakin. Muun muassa metsänkäyttökysymyksissä sitä on tarvittu ja tarvitaan jatkossakin.

Myös rahoitusneuvotteluista tulee haastavat. Koheesiopolitiikka on keskeinen rahoitusväline kasvun, työllisyyden ja osaamisen edistämiseksi. Jäsenmaiden välisen koheesion rinnalla koheesiorahoitusta tulee ohjata jatkossakin jäsenmaiden sisällä olevien eriarvoisuutta synnyttävien alue-erojen kaventamiseen ja sosiaalisen eheyden vahvistamiseen. Unionin on kyettävä vastaamaan myös maatalouden ja maaseudun kehittämisen haasteeseen, jotta Eurooppa saavuttaa tavoitteensa kannattavuuden parantamisessa, ilmastonmuutoksen torjunnassa ja bioenergian käytön edistämisessä.

Arvoisa puhemies! Suomi toimii unionin kehittämiseksi, käytännönläheiseksi [Puhemies koputtaa] uudistamiseksi. Sillä tiellä on hyvä jatkaa.

14.45 **Anne-Mari Virolainen kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Euroopan unioni on pohjimmiltaan yhteisö, joka vaalii rauhaa, vakautta, vaurautta ja kasvua — siis meidän eurooppalaisten hyvinvointia. Unionilla on tulevaisuutta niin kauan kuin kansalaisilla on siihen luottamusta. Luottamus taas riippuu siitä, kykeneekö EU vastaamaan eurooppalaisten tarpeisiin. On aivan selvää, että se vaatii uudistumista, tahtoa kuunnella kansalaisten huolia sekä rohkeutta tehdä päätöksiä. Uudistukset on tehtävä kansalaisten, ei instituutioiden tähden.

Aloitetaan vauraudesta ja kasvusta, sillä pieni Suomi elää viennistä. EU:n sisämarkkinat ja sen solmimat vapaakauppasopimukset ovat hyödyttäneet valtavasti suomalaisia yri-

tyksiä, jotka puolestaan ovat pystyneet luomaan uusia työpaikkoja. Silti sisämarkkinoilla on edelleen paljon esteitä samaan aikaan, kun protektionismi lisääntyy maailmalla.

EU:n painoarvo on myös taloudellista, ja siksi meidän on tehtävä kauppapolitiikasta ja toimivista sisämarkkinoista jälleen ykköstavoitteemme. Kokoomukselle on tärkeää, että Suomi voi käydä kauppaa pelisäännöin, jotka ovat reiluja kaikille — myös ympäristölle ja työntekijöille. Tarvitsemme lisää työtä, ja sitä ei synny kauppaa rajoittamalla.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee rauhaan ja vakauteen, on tasavallan presidentti kovin oikeassa kysyessään, mikä se sellainen unioni on, joka ei takaa kansalaistensa turvallisuutta. Ihmiset ovat huolissaan, ja huoleen on vastattava. On aloitettava Euroopan ulkorajojen vahvistamisesta ja yhteisen maahanmuuttopolitiikan luomisesta. Muurit eivät ongelmia ratkaise, ja siksi tarvitsemme yhteisen järjestelmän, jolla hädänalaisia autetaan mutta ihmiskauppaa ja terrorismia samalla torjutaan.

EU:n syvenevällä puolustus- ja turvallisuusyhteistyöllä on tarkoitus vastata näihin huoliin. Haluamme vahvistaa kriisinhallintaa lähialueilla, hybridi- ja kyberuhkien torjuntaa, terrorismin ja laittoman maahanmuuton vastaisia toimia — emmekä vähiten puolustusteollisuuden kilpailukykyä. Suurin osa EU-maista kuuluu Natoon, joka on niiden sotilaallinen puolustusratkaisu. Kyse on siis työnjaosta. EU täydentää, ei korvaa, Naton tuomaa turvallisuutta.

Kaikki syvenevä turvallisuusyhteistyö on etumme, mutta samalla tulee olla realisti: EU ei ainakaan tässä vaiheessa luo yhteistä puolustusta. Suomen onkin välttämätöntä huolehtia oman kansallisen puolustuskykynsä kehittämisestä ja tehtävä ratkaisunsa siitä käsin. Se on perusta, jota EU-yhteistyö, Naton kumppanuusohjelma, EU:n ja Naton välinen yhteistyö sekä Suomen kahdenväliset suhteet erityisesti Yhdysvaltojen ja Ruotsin kanssa tukevat.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen eduskuntaryhmä kiittää hallitusta aktiivisesta vaikuttamisesta EU:n puolustusyhteistyön kehittämisessä. Samoin siitä, että hallitus sai sovittua omat kantansa Euroopan rahaliiton kehittämiseksi ensimmäisten jäsenmaiden joukossa.

Se, joka asettaa agendan, hallitsee keskustelua ja ratkaisujen löytämistä. Kokoomukselle tärkeää on markkinakuri ja jäsenmaiden vastuu. Jokaisen jäsenmaan on laitettava taloutensa rakenteet kuntoon ja katkaistava ylivelkaantuminen. Uutta eurokriisiä me emme kestä. Me emme kuitenkaan näe perusteita uusille instituutioille, kuten euroalueen omalle parlamentille tai budjetille, koska ne eivät ratkaisisi ongelmia saati toisi kansalaisille mitään lisäarvoa.

Myönteinen suhtautuminen Euroopan unioniin ei tarkoita kritiikitöntä alistumista. Kun jokin ehdotus ei meitä miellytä, se on voitava sanoa. Pelkkä ei-linja ei kuitenkaan riitä, vaan meillä on oltava vaihtoehto perusteluineen. Esimerkiksi Suomen ei tule hyväksyä EU:n rahoituspohjan laajentamista brexitin jälkeen vaan vaatia pienenevän budjetin käyttämistä tehokkaammin. Tehotonta toimintaa on voitava karsia.

Arvoisa puhemies! Vanhan sanonnan mukaan kaikki tiet vievät Roomaan. Tulevaisuuden kannalta ei ole kuitenkaan merkityksetöntä, minkä tien valitsemme. Keskitieltä ei nimittäin vaikuteta. Kulkemalla etujoukoissa me voimme olla vaikuttamassa niin reittivalintaan kuin päämääriinkin. Meidän kohtalomme on sidottu Eurooppaan. Onneksi me voimme vaikuttaa — ja olemmekin vaikuttamassa — sen menestykseen.

14.50 **Tytti Tuppurainen sd** (ryhmäpuheenvuoro): ”Me käytämme valinnanvaraamme parhaiten hakemalla EY:n jäsenyyttä." Arvoisa puhemies, näin totesi presidentti Mauno

Koivisto valtiopäivien avajaisissa 1992 sinetöiden maamme siirtymisen osaksi läntistä yhteistyötä. Tuolloin vietettiin Suomen 75-vuotisjuhlaa. Nyt, neljännesvuosisata myöhemmin, on itsenäisyytemme 100-vuotisjuhla ja Suomella jälleen valintojen aika. Vielä joku aika sitten näytti siltä, että eurooppalainen yhteistyö ajautuu umpikujaan. Vuosia jatkunut talouskriisi, pakolaiskriisi ja lopulta brexit antoivat aihetta epäillä, kestävätkö eurooppalaiset instituutiot. Rajoja pystytettiin, ja asialistalle ilmestyi eroa yhteisöstä tarkoittava artikla 50. Lopunajan odotus oli ennenaikainen. Saksan vaikeat hallitusneuvottelut tuovat nyt epävarmuutta, minkä yli on päästävä. Vakaa Saksa on Euroopalle välttämätön.

Kaiken kaikkiaan näyttää nyt kuitenkin siltä, että Euroopan yhteistyö tiivistyy, ja Suomen on syytä olla siinä mukana. Oikeastaan asia on aika yksinkertainen: Aikamme haasteet ovat niin merkittäviä, ettei niistä yksin selvitä. Suomi ei pärjää yksin. Ilmastonmuutos ja maahanmuutto ovat asioita, joihin tarvitaan rajat ylittävää yhteistyötä ja luottamusta — puhumattakaan kauppapolitiikasta, jossa EU:n yhteinen voima on näinä protektionismin aikoina kaltaisellemme ulkomaankaupasta riippuvaiselle maalle kullanarvoista. Tuemme puolustuksen pysyvää rakenteellista yhteistyötä, sillä turvallisuus oli alun alkaenkin jäsenyydellemme ratkaiseva. Myös arktinen politiikka ja pohjoinen ulottuvuus on pidettävä vahvasti unionin agendalla.

Arvoisa puhemies! Suomi ei voi katsella sivusta eurooppalaista yhteistyötä. On etujemme mukaista vaikuttaa vahvasti kehitykseen. Jääminen peränpitäjäksi tai ulkokehälle ei käy, sillä päätökset vaikuttavat meihin joka tapauksessa. Mitään suojavyöhykettä ei meille siunaannu. Parhaiten käytämme valinnanvaraamme hakeutumalla aktiivisesti eturiviin. [Sirkka-Liisa Anttila: Siellähän me ollaan jo!]

Ajankohtaisista asioista sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä haluaa nostaa ennen kaikkea kaksi: EU:n sosiaalisen ulottuvuuden ja Emun kehittämisen. Nämä kaksi kytkeytyvät vahvasti yhteen.

Sosiaalisessa ulottuvuudessa on edettävä ripeästi. EU ei ole vain sisämarkkina-alue, vaan ihmisten Eurooppa. Talouskriisin jälkeen on kasvun aika — kasvu kuuluu kaikille. EU-kansalaisten täytyy kokea, että he pääsevät osalliseksi kasvuun. Tarvitaan sosiaalisia investointeja hyvinvointiin, tarvitaan eriarvoisuutta vähentävää politiikkaa. EU:n on käytettävä lainsäädäntövaltaansa työntekijöiden oikeuksien parantamiseksi ja sosiaalisen suojelun vähimmäistasojen säätämiseksi. EU:n rahastoja on kohdennettava tarkemmin sosiaaliseen hyvinvointiin. Yhteys Emuun tulee ennen kaikkea EU:n talouspolitiikan ohjausjakson kautta. Siihen on sisällytettävä kattavammin hyvinvoinnin mittareita liittyen esimerkiksi naisten ja miesten tasa-arvoon tai koulupudokkaisiin.

Talous- ja rahaliiton viimeistely liittyy myös kriiseihin varautumiseen. On kuitenkin ensin sanottava, että euro on selvinnyt yli kriisien verrattain hyvin. Tarvittavia kriisimekanismeja saatiin luotua, ja EKP:n rahapolitiikka tuki selviytymistä. Suurelle mullistukselle ei ole tarvetta. Olennaista on huolehtia pankkien kriisivalmiudesta toteuttamalla sijoittajavastuuseen perustuva pankkiunioni, johon ajan ollessa kypsä kuuluu myös yhteinen talletussuoja. Pysyvä vakausmekanismi on omiaan Euroopan valuuttarahastoksi, joka tarvittaessa auttaa kriisimaita. Euroalueella tarvitaan myös kykyä suhdanteiden tasaukseen, ja Suomen on oltava avoin jäsenmaiden esityksille tästä.

Työllisyyttä ja ihmisten tarpeita paremmin tukeva euroalue on välttämätön. Kansalaisten on koettava eurooppalaisen yhteistyön lisäarvo arjessaan. Kansallismielinen populismi padotaan vain, jos osoitamme EU:n lisäävän tasa-arvoa ja turvallisuutta. EU:n on oltava

toimintakykyinen puolustaakseen arvojaan, demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia niin sen omalla alueella kuin kaikkialla maailmassa.

Arvoisa puhemies! On hienoa, että pääministerin ilmoitus antaa mahdollisuuden keskustella Euroopan unionista. Hallitus tyytyy kuitenkin vähään, sillä kun puheet on pidetty, asian käsittely päättyy. Toisin kuin selonteon tai tiedonannon kohdalla, eduskunnan valiokunnat eivät saa työstettäväkseen hallituksen Eurooppa-politiikan linjaa. Näin juhlavuonna on syytä korostaa yhdessä toimimisen vahvuutta. Kun kansakunta käyttää valinnanvaraansa, on ratkaisuille haettava laajin mahdollinen parlamentaarinen tuki. Lähestyvä EU-puheenjohtajuus korostaa entisestään yhteistyön tarvetta.

Ärade talman! EU ei ole jotain, joka vain tapahtuu meille. EU on asia, johon me voimme vaikuttaa. Se on parasta tehdä yhdessä — tillsammans.

14.56 **Simon Elo sin** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat perinteisesti halunneet EU:lta turvallisuutta, taloudellista hyvinvointia ja lisääntynyttä kansainvälisyyttä. EU:n jäseninä meillä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, mihin suuntaan unioni kehittyy.

Sininen tulevaisuus on EU-kriittinen puolue, joka punnitsee EU-yhteistyötä sinivalkoiset silmälasit päässä. [Välihuutoja vasemmalta] On hyvä, että Suomen EU-politiikasta on tämän hallituksen aikana tullut rakentavalla tavalla aikaisempaa kriittisempää. Suomi on aktiivinen toimija EU:ssa. Olemme ensimmäisten joukossa linjanneet näkemyksemme talous- ja rahaliiton tulevaisuudesta. Yhteisvastuun sijaan korostamme markkinakurin ja sijoittajavastuun periaatteita. Suomi ei enää tue sellaisia Emua koskevia uudistuksia, jotka lisäävät jäsenmaiden yhteisvastuuta.

Arvoisa puhemies! Suomen linja on selvä. Suomen hallitus on linjannut, että euroalue ei tarvitse omaa budjettia eikä valtiovarainministeriä. Tällaista liittovaltiorakennetta ei ole syytä luoda. Toimiessaan Vasemmistonuorten puheenjohtajana edustaja Li Andersson kannatti sosialistista liittovaltiota. Sininen tulevaisuus ei kannata minkään sortin Eurostoliittoa. Sininen tulevaisuus kannattaa EU:ta, joka keskittyy kaupankäynnin ja kansainvälisyyden edistämiseen. Kaikkeen me emme sano "ei". Suomi on viety EU:hun ja euroon. Siellä olemme ja tätä rahaa käytämme, kuten ulkoministeri Timo Soini kirjoitti Maaseudun tulevaisuudessa.

Suomen tavoitteena on luoda euromaille velkajärjestelymekanismi, jossa maksukyvyttömyyteen ajautuneen maan velat järjestellään uudelleen. Tulevaisuudessa Kreikan kaltaiset euromaat täytyy voida ajaa hallitusti konkurssiin, kuten henkilökohtaisesti esitin jo vuonna 2010.

Arvoisa puhemies! Suomen lähtökohta on, että Ison-Britannian ero EU:sta huomioidaan täysimääräisesti EU:n budjetin kokonaistasossa. Toissijaisuusperiaatteen tarkempi noudattaminen voisi tuoda säästöjä. EU:n tulee toimia vain, jos tavoitetta ei voida toteuttaa tehokkaammin kansallisesti. EU-tasolla ei pitäisi päättää esimerkiksi Suomen kesäajasta.

Kuten presidentti Abraham Lincoln totesi, "ystäväsi on sellainen, jolla on samat viholliset kuin sinulla". Brexitin myötä EU:sta lähtee Suomelle vahva liittolainen, joten on etsittävä uusia. Suomen on vahvistettava pohjoismaista EU-yhteistyötä. Kaikissa Pohjoismaissa on rakentavan kriittinen suhtautuminen EU:n toimintaan. Suomalaiset päättivät aikanaan liittyä EU:n jäseneksi ennen kaikkea siksi, että haluttiin turvata Suomen turvallisuuspoliittinen asema. Poliittisesti hyväksytty pysyvä rakenteellinen yhteistyö vahvistaa

Suomen kansainvälistä puolustusyhteistyötä kumppanimaiden kanssa ja tukee siten kansallista puolustusta. Tämä on parasta, mitä EU:lla on meille tarjota.

Arvoisa puhemies! Kun Boris Jeltsiniä aikoinaan pyydettiin kuvailemaan Venäjän demokratiaa yhdellä sanalla, hän vastasi "hyvä". Jeltsinille tähdennettiin, ettei tarkoitettu ihan kirjaimellisesti yhdellä sanalla vaan hän voisi luonnehtia demokratian tilaa muutamin sanoin. Silloin Jeltsin täsmensi: "Ei hyvä."

Demokratian tila EU:ssa on "ei hyvä". Komissio ei edusta suoraan kansalaisia eikä ole kansalaisille poliittisessa vastuussa, mutta komissiolla on yksinoikeus lainsäädäntöaloitteiden tekemiseen. Tämä on ongelmallista, koska komissio nykyisellään on poliittinen toimija, joka pyrkii oman vaikutusvaltansa kasvattamiseen — tästä esimerkkinä ehdotus komission ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuuksien yhdistämisestä, joka kasvattaisi komission valtaa suhteessa neuvostoon. Komissio on ehdottanut ylikansallisia vaalilistoja eurovaaleihin. Tämä ei kuitenkaan olisi Suomen kaltaisen pienen jäsenmaan edun mukaista. Komissiota voitaisiin kehittää demokraattisempaan suuntaan siten, että jokaisella jäsenvaltiolla olisi kansallisilla vaaleilla valitut komissaarit, jotka vastaisivat toiminnastaan myös kansallisille parlamenteille.

Arvoisa puhemies! Suomi on osa länsimaita ja liittynyt kansanvaltaisesti EU:n jäseneksi. Yhteinen unionimme on muuttunut paljon kahden vuosikymmenen aikana. Siniset katsovat, että uusi EU-kansanäänestys on perusteltu tapa kysyä suomalaisten mielipidettä Euroopan tulevaisuudesta silloin, jos perussopimuksia muutetaan.

Suomalaisen maanviljelijän ei pidä olla entistä enemmän vastuussa ranskalaisen maanviljelijän ratkaisuista, ja suomalaisen valkokaulustyöläisen ei pidä olla entistä enemmän vastuussa kreikkalaisen valkokaulustyöläisen päätöksistä. Suomalaisina me olemme eurooppalaisia. Kansainvälisyys on arkipäivää, mutta 100-vuotiaan Suomen itsenäisyys ei ole itsestäänselvyys.

15.01 **Laura Huhtasaari ps** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n suunta on liittovaltio. Vain perussuomalaiset vastustaa tätä kehitystä. Muut puolueet ovat EU:n puudeleita: jees-mies on jees-mies. Viime torstaina europarlamentti äänesti turvapaikanhakijoita koskevan Dublin-menettelyn uudelleenneuvottelusta. Pohjaesitys on, että taakka jaetaan EU-jäsenmaiden bruttokansantuotteen ja väestön koon mukaan ilman ylärajaa. Suomalaisista europarlamentaarikoista vain perussuomalaisten Halla-aho äänesti vastaan. [Välihuutoja — Eva Biaudet: Onneksi!]

Arvopohja: koti, uskonto ja isänmaa. Kokoomuksella koti on Euroopassa, keskusta haluaa Suomeen islamilaisia arvoja, ja isänmaata on myyty kansainvälisille sijoittajille — ja suomalaisilta viedään salamitaktiikalla oikeus päättää omasta kohtalostaan itse. EU:n liittovaltio etenee joka alueella. Meille tulee yhteinen sosiaalipolitiikka, yhteinen armeija, yhteinen turvapaikkapolitiikka ja yhteinen rahapolitiikka.

Onneksi lähiaikoina Euroopassa järjestetyt vaalit brexitistä alkaen antavat toivoa sille ajatukselle, että me eurooppalaiset haluamme edelleen itsenäisiä kansallisvaltioita. [Anne-Mari Virolainen: Ai, missä näin on?] Itsenäisten valtioiden Eurooppa, isänmaiden Eurooppa, on vielä mahdollista pelastaa.

Me toivomme, että brexitin aloittaman vyyhdin myötä nykymuotoinen EU palaisi puhtaasti kauppaliitoksi. [Eva Biaudet: Missä maailmassa te elätte?] Perussuomalaiset kannattaa, että kaupan esteitä puretaan, mutta sen enempää ohjeita me emme EU:sta kaipaa.

Emme myöskään halua, että Suomi on maksumies, kun britit eivät enää rahoita lihavaa EU-koneistoa.

Arvoisa puhemies! Europarlamenttivaalit lähestyvät. Se on saanut EU:n varpailleen, koska näyttää siltä, että ihmiset saattavat äänestää niin sanotusti vääriä ihmisiä. EU on häpeilemättä aloittamassa verovaroin rahoitetun vaalikampanjan, jonka tarkoituksena on estää ihmisiä äänestämästä euroskeptisiä puolueita. Esitys on niin päätön, että on otettava siitä suora lainaus: "Media ei tarvitse valmiiksi tehtyä materiaalia, mutta he tarvitsevat hyviä juttuja ja ohjausta. Media on avaintekijä tekemään positiivista narratiivia EU:sta." Siis media tarvitsee verorahoilla maksettua ohjausta luodessaan parempaa kuvaa EU:sta. [Eva Biaudet: Tämä on sananvapauden puolustamista!] Tämä on demokratian irvikuva. EU ei pidä kansanäänestyksistä eikä demokratiasta.

Arvoisa puhemies! Suomi ainoana Pohjoismaana luopui rahapoliittisesta suvereniteetistaan eli markasta, ja se oli virhe. Euroalueeseen kuuluu lähtökohdiltaan aivan liian erilaisia maita, jotta se voisi muodostaa toimivan yhteisvaluutta-alueen. Lisäksi alueeseen on otettu integraation syventämisen nimissä maita, jotka eivät alun perinkään täyttäneet euroalueeseen liittymisen ehtoja. Räikein tapaus oli Kreikka, jonka ongelmat olivat hyvin tiedossa jo etukäteen, mutta niistä vaiettiin integraatioprojektin edistämisen nimissä kuoliaaksi.

Yhteisvastuun kasvattaminen ei ole Suomen intressissä tilanteessa, jossa EU:n pankkisektorin riskit ovat keskittyneet Etelä-Eurooppaan. Riskien jakaminen tarkoittaa käytännössä suomalaisten veronmaksajien tulonsiirtoja ulkomaisille pankeille.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset eivät näe Euroopan unionia hyödyllisenä Suomelle. Yhteistyötä Suomi on valmis tekemään, mutta itsemääräämisoikeutemme haluamme pitää. Ei kiitos EU-sanelulle, kyllä kiitos yhteistyölle.

15.11.1917 Suomen eduskunta julistautui korkeimman vallan käyttäjäksi. Nyt EU:n liittovaltion edetessä Suomen eduskunnalle jää vain EU-päätösten toimeenpanemisen rooli. Maa, joka ei arvosta itsenäisyyttään, ei hallitse tulevaisuuttaan. Perussuomalaisilla on unelma: itsenäinen Suomi.

15.06 **Touko Aalto vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi liittyi Euroopan unioniin 22 vuotta sitten. Maassamme on useita sukupolvia, jotka ovat saaneet kasvaa osaksi eurooppalaista yhteisöä. Yhteisöä, jossa rauha ja kansainvälisyys ovat jokapäiväistä arkea.

Tuoreen eurobarometrin mukaan valtaosa suomalaisista on tyytyväisiä jäsenyyteemme Euroopan unionissa, jopa tyytyväisempiä kuin eurooppalaiset keskimäärin. Vielä vahvemmin sen takia, kaikkien meidän suomalaisten takia, meillä on velvollisuus rakentaa tulevaisuuden Euroopan unioni, visio siitä, millaisen maanosan haluamme lapsillemme jättää.

Mantereemme tulevaisuus määrittää myös maamme tulevaisuutta. Suomen talous on vientivetoinen. Siksi meidän etumme on, että Eurooppa on vakaa ja ennustettava toimintaympäristö.

Suomen on siis aika ottaa pää pois pensaasta. EU on murroskohdassa, ja Suomella on mahdollisuus olla todellinen unionia eteenpäin vievä voima. Tarvitsemme uusia ratkaisuja teknologian kehityksen, väestön ikääntymisen, työelämän murroksen ja ilmastonmuutoksen kaltaisten haasteiden kanssa, suomalaisten ja kaikkien eurooppalaisten yhteiseksi parhaaksi.

Arvoisa puhemies! Meistä tulee EU:n puheenjohtajamaa kesällä 2019. Silloin voimme edistää meille tärkeitä asioita ja olemme osaltamme EU:n kasvot muulle maailmalle. Teh-

tävän merkittävyydestä huolimatta Suomella ei ole vielä mitään suuntaviivoja, millaista unionia haluamme olla rakentamassa. Hallituksella on kolme erilaista EU-linjaa. Yksi hyvä toimisi varmaan paremmin.

Keväällä 2019 käydään eduskuntavaalit, heti perään eurovaalit. Emme voi noiden vaalien jälkeen ajelehtia ajopuuna läpi puheenjohtajakauden. Kysymys on EU:n tulevaisuudesta, ja sitä ei voi sysätä vain virkakoneiston valmisteluun. Meillä on oltava visio, mitä omalta EU-puheenjohtajuuskaudelta haluamme.

Tätä keskustelua varten hallituksen tulisi koota kaikista puolueista kattava työryhmä. Sen pitäisi tehdä se ensi tilassa. Tarvitsemme ryhmään myös vahvaa kansalaisyhteiskunnan panosta. Vihreiden EU-vision lähtöajatus on, että aito hyvinvointi perustuu ihmisten tasa-arvolle ja luonnonvarojen käytön kestävyydelle. Emme saa jättää tuleville sukupolville pilaantunutta ympäristöä, rapautuneita julkisia talouksia tai sosiaalisen eriarvoisuuden aiheuttamia ongelmia.

Ihmisarvon, kansalaisten sosiaalisen hyvinvoinnin ja kestävän ympäristön turvaamisen tulee olla EU:n ytimessä. Unionin arvoja on aktiivisesti puolustettava, ja politiikan on rakennuttava niiden pohjalle.

Arvoisa puhemies! EU on ollut erinomainen rauhanprojekti. Se on taannut maanosallemme rauhan lukuisten sotaisten vuosien jälkeen. Tuosta rauhasta on pystyttävä pitämään edelleen kiinni. Emme saa käpertyä sisäänpäin nyt, kun EU kohtaa poikkeuksellisia haasteita. Brexit sekä äärioikeiston ja populismin nousu koettelevat unionin yhtenäisyyttä. Syrjäytyminen ja eriarvoisuus, humanitäärinen kriisi EU:n rajoilla sekä erityisesti Puolan ja Unkarin oikeusvaltiota rapauttava kehitys aiheuttavat vakavaa huolta.

Paras keino varautua tulevaan on koulutus. Siksi siitä leikkaamisen on loputtava myös Suomessa.

EU:n sosiaalista ulottuvuutta on aktiivisesti vahvistettava. Tarvitsemme vähimmäiskriteerit unionin laajuiseen perusturvan ja työelämän sääntelyyn. Sosiaaliturvaa on vietävä samaan suuntaan. Komission on aloitettava kattava selvitys EU:n laajuisesta perustulosta. Verot on saatava pois paratiiseista takaisin hyvinvointivaltion rakentamiseen, ja monikansallisten suuryritysten on julkisesti raportoitava, minne ne maksavat veronsa.

Ilmastonmuutos on suurin ihmiskuntaa ja planeettamme hyvinvointia kohtaava uhka. Sen torjumiseksi meidän on tehtävä kaikkemme. Muuten muut toimemme ovat turhia. Miltei kaksi vuotta sitten allekirjoitettiin Pariisin ilmastosopimus. Se tuntui historialliselta: viimein voisimme, Euroopan unioni etunenässä, suojella maapalloamme ja torjua ilmastonmuutosta. Kun unioni on siihen pyrkinyt, Suomi on asettunut vastahankaan sitovan energiatehokkuustavoitteen ja tehokkaan hiilinielupolitiikan suhteen. Tämä kaikki siitä huolimatta, että meillä ei ole hetkeäkään hukattavana. Meidän on tehtävä rohkeita ratkaisuja, sillä tämä planeetta on meillä vain lainassa tulevaisuuden sukupolvilta.

Arvoisa puhemies! Suomi on ollut EU:n jäsen pian 23 vuotta. Olemme hyötyneet jäsenyydestä merkittävästi ja hyödymme jatkossakin. Se kuitenkin vaatii aktiivisia toimia ja halua viedä maatamme niihin pöytiin, joissa asioista päätetään.

Vihreiden Suomi on eurooppalainen. Haluamme olla tekemässä Euroopasta kaikkien yhteisen. Suomella ei ole varaa hukata tulevaa EU-puheenjohtajuuskauttaan. Siksi tarvitsemme nyt toimia, suuntaa Eurooppaan, suomalaisten ja kaikkien eurooppalaisten vuoksi.

15.12 **Paavo Arhinmäki vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kansalaiset eivät koe Euroopan unionia omakseen, luottamus unioniin on laskenut jäsenmaissa. Myös

luottamus kansallisiin päätöksentekijöihin on heikentynyt. Eikä se ole ihme. Samaan aikaan, kun monet kansalaiset kamppailevat työttömyyden, leikkausten ja kasvavan eriarvoisuuden kanssa, keskittyy EU yritysten vapauden edistämiseen ihmisten hyvinvoinnin ja toimeentulon kustannuksella. Kaikki unionin jäsenmaat ovat kilpaa leikanneet julkisia menojaan viimeisten vuosien aikana. Samalla veroparatiisitalouden on annettu rehottaa, jopa unionin sisällä.

Brexit-kansanäänestyksen tulos ei ollut vain seuraus kampanjoinnista, jossa totuutta käytettiin kovin säästeliäästi, kysymys oli syvemmästä tyytymättömyydestä ja protestista harjoitettavaa politiikkaa kohtaan. Tämä tyytymättömyys on näkynyt monien muidenkin maiden vaaleissa, viimeksi Saksassa. Samaan aikaan, kun brexitin myötä EU:sta on irtoamassa iso palanen, rikkovat jäljelle jäävistä maista Unkari ja Puola räikeästi unionin perusperiaatteita oikeusvaltiosta ja demokratiasta.

Suomessa ja Euroopassa on juuri nyt erittäin suuri tarve keskustelulle EU:n tulevaisuudesta. EU:lla ei ole tulevaisuutta, ellei se pysty vastaamaan kansalaisten odotuksiin. EU:lla ei ole tulevaisuutta, ellei unionissa onnistuta palauttamaan ihmisten uskoa siihen, että kansainvälisellä yhteistyöllä pystytään puuttumaan hyvinvointia ja arjen turvallisuutta nakertaviin ilmiöihin.

Arvoisa puhemies! Nyt on se hetki, jolloin sosiaalinen oikeudenmukaisuus, kansalaisten hyvinvointi ja demokraattinen päätöksenteko on nostettava EU:n ytimeen. Vasemmistoliiton mielestä EU:ssa tulee keskittyä ratkaisemaan veroparatiisitalouden, verokilpailun ja palkkadumppauksen kaltaisia ongelmia, jotka nakertavat hyvinvointipalveluiden rahoituspohjaa ja lisäävät kansalaisten eriarvoisuutta.

Maailmassa on kriisien ja konfliktien seurauksena enemmän pakolaisia kuin kertaakaan toisen maailmansodan jälkeen. Ilmastonmuutos on suurin uhka koko ihmiskunnan ja maapallon tulevaisuudelle. Näihin globaaleihin haasteisiin EU:n pitää tarttua vahvasti. EU:n pitää panostaa koulutukseen, työllisyyteen ja sellaiseen teollisuuteen, joka hyödyntää puhdasta teknologiaa ja uusiutuvia energiamuotoja.

Kysymykset EU:n sosiaalisesta ulottuvuudesta kytkeytyvät keskusteluun rahaliiton kehittämisestä. Sosiaalinen ulottuvuus ei voi toteutua, ellei rahaliiton puitteissa luotuja finanssipoliittisia sääntöjä uudisteta ja rahaliiton rakenteisiin tehdä isoja muutoksia.

Arvoisa puhemies! EU ei valitettavasti ole kuitenkaan niinkään puuttumassa näihin kansalaisten hyvinvointia koskeviin kysymyksiin. Sen sijaan unionia syvennetään sotilaallisen yhteistyön suuntaan ja EU:n budjetista aiotaan ryhtyä tukemaan sotateollisuutta, aseteollisuutta, ennen muuta saksalaista ja ranskalaista. Aseteollisuusko todella on nyt se alue, jota ensisijaisesti pitää tukea? Viime viikolla ulkoministeri Timo Soini allekirjoitti henkselit paukkuen Suomen puolesta sitoumuksen osallistua EU:n pysyvään rakenteelliseen yhteistyöhön. Suomi sitoutui kasvattamaan puolustusmenojaan samaan aikaan, kun palveluita ja sosiaaliturvaa leikataan. Tätä sotilaallista liittovaltioittamista on kaiken lisäksi valmisteltu salassa: asiakirjat eivät ole olleet julkisia ennen kuin päätökset on tehty, eikä asiaa ole käsitelty eduskunnassa avoimesti. [Simon Elon välihuuto]

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto haluaa muuttaa ja uudistaa Euroopan unionin ja Euroopan [Puhemies koputtaa] poliittisen suunnan. Meidän lähtökohtanamme on se, että EU:n pitää keskittyä niihin asioihin, jotka ihmisiä huolestuttavat: [Puhemies koputtaa] työttömyyteen, eriarvoisuuteen ja syrjäytymiseen. Vain ihmisten unionilla on tulevaisuutta.

15.17 **Eva Biaudet r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Viime päivien tapahtumat ovat tehneet tästä keskustelusta vieläkin tärkeämmän. Näemme brexitin mutta myös poliittisen tilanteen epävakauden Saksassa, jossa Angela Merkelin tulevaisuus on vaakalaudalla. On syntymässä poliittinen tila täytettäväksi: Pohjoismaiden roolia voitaisiin vahvistaa.

Ainakin on kaksi tekijää, joiden vuoksi Suomi vaikuttaa pikemminkin varovaiselta jarruttajalta kuin aktiiviselta uudistajalta. Ensimmäisessä on kyse ahtaasta, yksipuolisesti taloutta korostavasta EU-näkemyksestä. Toisessa kyse on hallituksen kokoonpanosta.

Ensimmäinen on ongelma Suomelle. Populisteilta ei jää ainoakaan tilaisuus käyttämättä sen korostamiseen, miten kalliiksi tämä yhteistyö tulee Suomelle, mutta myös vakavammin otettavissa arvioissa EU-yhteistyön arvo mitataan liian usein pelkästään rahassa. On selvää, että taloudellinen hyöty on tärkeää, mutta missä on toimintamme eurooppalaisten arvojen puolesta? Kyse pitäisi olla johtajuudesta sosiaalisen ja tasa-arvoisen Euroopan puolesta. Eurooppa on myös naisten Eurooppa. Meidän pitäisi puhua koulutuksesta, maahanmuutosta ja Euroopan asemasta maailmassa. Meidän tulisi toimia ristiriitojen ratkaisemisen puolesta ja painottaa ilmastopolitiikkaa.

Ärade talman! Har vår regering tagit initiativ för att föra dialog och skapa nya mekanismer för att försvara rättsstaten? I dagens Europa är rättsstaten under hårt tryck, i länder som Polen och Ungern, men inte bara där. Vår Europapolitik borde vara ett alternativ till de inkrökt nationalistiska inriktningar som bedövar många europeiska samhällen i dag. Vi borde alltså snarast möjligt få fram ett ambitiöst program som förbereder våra initiativ under ordförandeskapet 2019.

I slutet av förra veckan höjde statsminister Stefan Löfven Sveriges Europaprofil med Göteborgsdeklarationen om de sociala rättigheterna. Det är den här typens proaktiva och positiva utspel svenska folkpartiet saknar från Finlands sida.

Internationellt sett ser man med respekt på utbildningen i Finland. När kommer vår regering med ett aktivt utspel i likhet med Löfven och lyfter fram exempelvis den fria rörlighetens betydelse för studentutbytet och jämlika förutsättningar till utbildning?

Arvoisa puhemies! Toisena asiana mainitsin hallituksen kokoonpanon olevan asia, joka tekee Suomelle vaikeaksi aktiivisen ja innovatiivisen profiilin ottamisen. Kaikki tietävät, että auton ajaminen käsijarru päällä on vähintään hyvin kuluttavaa. Me kaikki tiedämme, mitä eurooppaministeri Sampo Terho ja hänen sininen puolueensa pohjimmaltaan ajattelevat EU:sta. Hallituksen vakuuttelut aktiivisemmasta EU-politiikasta kuulostavatkin tämän vuoksi ontoilta. Hallituksen käytävillä on liian monta ein sanojaa, jotta Suomi voisi ylipäänsä osoittautua uskottavaksi ja innovatiiviseksi toimijaksi EU:n ytimessä. Viimeksi monet suomalaiset EU-parlamentaarikot ovat esittäneet ankaraa arvostelua eurooppaministerin ahdasta näkemystä kohtaan siitä, miten EU:n budjettia pitäisi karsia brexitin seurauksena. [Simon Elo: Niin pitää!] Vaarana on, että ammumme omaan jalkaamme vaatimalla koheesiotuen vähentämistä.

Ärade talman! Vi ska heller inte glömma att EU från början också varit en viktig konstruktion för freden i Europa. Därför är det välkommet att Finland är med på ett konstruktivt sätt i diskussionerna om ett utvecklat EU-försvarssamarbete.

Ja — vi i SFP vill ha mer Europa, inte mindre. Vi vill ha fler ledare som vill försvara våra gemensamma värderingar, som vill respektera våra gemensamma avtal för människovärdet och som vill kämpa för att solidariteten mellan våra länder betyder någonting. Bara ett sådant Europa är starkt nog att ta ledarplats globalt, någonting som behövs nu mer än på länge, då vi ser ett mer inåtvänt USA. Det gäller fattigdomen i världen, klimatförändringen, konflikter och människor på flykt. Det är oerhört viktigt att Tyskland och Frankrike, men också vi andra, kan uppvisa ett ledarskap med stor EU-ambition. Finlands ordförandeskap ska tydligt visa detta.

15.22 **Sari Essayah kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien peruslähtökohta on, että jokaisen jäsenmaan on kannettava EU:ssa oma vastuunsa yhteiskuntansa kehittämisestä. Markkinaehtoisella työnjaolla ja yhteistyöllä saamme lisää tehoa ja toimimme reilusti, kun säännöt ovat kaikille samat.

Pienelle vientivetoiselle jäsenmaalle EU:n kaavaillussa kehityksessä on hyviä ja huonoja puolia:

Avoimet markkinat, jotka toimivat selkeillä säännöillä, ovat hyvä asia. Edistyminen digitaalisissa sisämarkkinoissa on suorastaan erinomaista. Emme halua sellaisia tullimuureja, joita britit nyt pelkäävät, vaan päinvastoin kaupan esteiden poistamista myös kolmansiin maihin EU:n vapaakauppasopimusten avulla, kunhan ne on oikeudenmukaisesti laadittu.

Hyviä ovat esitykset sellaisesta yhteistyöstä, joka hyödyntää kaikkia, kuten turvallisuuspolitiikassa poliisi-, raja- ja tiedusteluyhteistyö sekä puolustusyhteistyö esimerkiksi suunnittelussa ja puolustusvälinehankinnoissa. [Ilkka Kanerva: Oikein!] Kehitysyhteistyössäkin saamme enemmän aikaan, jos suunnittelu, valvonta ja seuranta voidaan koordinoida. Siten voidaan antaa apua Afrikkaan ja Lähi-itään, joista pakolaisvirtojen paine Eurooppaan yhä kasvaa.

Kristillisdemokraatit ovat koko pakolaiskriisin ajan johdonmukaisesti korostaneet kehitysavun ja pakolaisleireiltä suoraan auttamisen merkitystä. Olemme korostaneet rajaturvallisuutta ja vastustaneet turvapaikanhakijoiden automaattisia jakomekanismeja ja kiintiöitä EU-maiden kesken, mitkä vain kiihdyttävät ihmissalakuljetusta ja ihmiskauppaa Välimerellä. Hallituksen linja on sen sijaan ollut leikata lähtömaiden kehitysavusta mutta kuitenkin myötäillä turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja EU-maiden kesken.

Arvoisa puhemies! Huonoja ovat esitykset, joissa pyritään yhteisvastuullisiin velkoihin ja suurempaan EU-budjettiin. Ne eivät kannusta rakennemuutoksiin ja tulevat nettomaksajamaille kalliiksi.

Hallituksen kannassa tasapainoillaan. Tuemme hallitusta, kun se vastustaa ehdotuksia eurooppalaisesta valtiovarainministeristä, ja tuemme EU-budjetin noin prosentin osuutta bruttokansantuotteesta, jota ei brexitin varjolla tule todellakaan nostaa. Tiukoilta näyttävät ehdot monessa muussa asiassa kuitenkin kätkevät sisälleen mahdollisuuden antaa periksi neuvotteluissa. Esimerkiksi yhteiseen talletussuojaan siirtymisen kriteerit ovat epäselvät ja riskit suuret. Hallitus valitettavasti hyväksyy euroalueen erillisen budjettilinjan ja sen kautta Suomen nettomaksuosuuden "kohtuullisen" kasvattamisen, mitä se kohtuus tässä asiassa sitten lieneekään.

Samoin on kysyttävä, mihin näitä uusia velkajärjestelymekanismeja nyt sitten halutaan. Aiemmin olemme vastustaneet ainakin Kreikan velkojen mitätöimistä. Nyt annetaan mahdollisuus tehdä EVM:stä troikan osapuoli ja velkajärjestelyviranomainen. Hallituksen kan-

nan ristiriitaisuutta kuvaa, että valuuttarahastoksi muuttuva EVM olisi juuri sellainen yhteisvastuullinen rahasto, jota kuitenkin periaatteessa vastustetaan.

Arvoisa puhemies! Yhteistyö on tärkeää, mutta emme kannata määräenemmistöpäätösten lisäämistä, emme ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, saati sosiaalisissa ja veroasioissa. Sosiaalisten oikeuksien julistus ei saa johtaa sosiaaliturvassa — eläkejärjestelmistä nyt puhumattakaan — yhteisvastuuseen.

Suomessa on oltava hereillä lainsäädäntöhankkeissa, joilla voi olla suuria vaikutuksia kansalliseen liikkumavaraamme. EU:n ilmasto- ja energiapolitiikalla ei pidä ampua omaa, kansainvälisessä vertailussa puhdasta teollisuuttamme jalkaan ylisuurilla osuuksilla taakanjaossa, mikä johtaa vain tuotannon siirtymiseen saastuttavimpiin maihin. Myöskään metsävarantomme, joita tasapainoisesti suojellaan ja hyödynnetään, eivät voi muuttua poliittisilla linjauksilla hiilinieluista päästölähteiksi.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä pitää hyvänä sitä, että liittovaltiokehitystä yritetään jarruttaa. Kehotamme olemaan siinä johdonmukainen ja tiukka.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt, arvoisat edustajat, käymme debattiin. Toimimme seuraavalla tavalla: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää enintään 2 minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta. Ennen tätä keskustelun vaihetta myönnän kuitenkin vastauspuheenvuorot pääministerille ja valtiovarainministerille, kummallekin maks. 3 minuuttia tässä yhteydessä, ja hivenen myöhemmässä vaiheessa keskustelua myös eurooppaministerille samanlaisen 3 minuutin mittaisen puheenvuoron. — Pääministeri, olkaa hyvä.

15.28 **Pääministeri Juha Sipilä:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia ryhmäpuheista. Varsin rakentavassa hengessä keskustelua on käyty.

Ensinnäkin tähän eduskuntakäsittelyyn. Tämä on jo toinen kerta tämän vuoden aikana, kun käymme läpi EU-asioita tässä suuressa salissa, ja Suomessa on ehkä edistynein käsittelyjärjestelmä. Suuren valiokunnan, ulkoasiainvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan kautta näitä on viety. Kyllä näihin ovat päässeet vaikuttamaan kaikki niin kuin pitääkin.

On asioita, joista todellakaan me emme selviä yksin: alueellisten konfliktien ja terrorismin torjunnasta, muuttoliikkeen hallinnasta. Vapaakauppa-, sisämarkkina- ja ilmastonmuutoskysymykset ovat hyviä esimerkkejä sellaisista, jotka meidän pitää ja kannattaa tehdä yhdessä. Mutta on asioita, jotka on pidettävä tiukasti jäsenvaltioiden hanskassa, kuten esimerkiksi omasta julkisesta taloudesta huolen pitäminen ja omasta kilpailukyvystämme huolen pitäminen, samoiten puolustuksesta. Emme tässä mitään yhteistä armeijaa ole rakentamassa, vaan sielläkin haemme yhteistyön alueita, joista kyberyhteistyö on hyvä esimerkki. Myöskin tämä hybridikeskus, johon haasteeseen Suomi tarttui hyvin nopeasti, on saanut paljon tunnustusta Euroopassa.

Sitten suhdanteiden tasaamiseen. SDP:n puheenvuorossa vaadittiin Emussa suhdanteiden tasaamista. Se kyllä tarkoittaa väistämättä yhteisvastuun lisäämistä. Kyllä suhdanteiden tasaamisessa tärkeintä on se, että jäsenvaltioiden omat budjetit ovat kunnossa ja tasapainossa. Silloin, kun ollaan nousukaudessa, siellä on ylijäämää ja sitä voidaan sitten sitä kautta tasata, muuten lisätään yhteisvastuuta tätä kautta. Ette kai te tätä aja?

Sosiaalisesta ulottuvuudesta olemme kyllä samaa mieltä, että kannatamme reiluja työmarkkinoita, mutta emme halua tästäkään tehdä uutta tulonjakomekanismia.

Sitten vaikuttamiseen. Me olemme vaikuttaneet tulevaisuusprosessiin, EU-puolustukseen, kuten kerroin. Energia- ja ilmastopolitiikassa olemme erittäin aktiivisia. Biotaloudessa olemme laatineet Ruotsin kanssa yhteisen tiekartan, jota lähdemme viemään eteenpäin. Kauppapolitiikassa nyt tuo Britannian jättämä aukko meidän pitää täyttää yhdessä. Esimerkiksi Tanskasta ja Hollannista olemme löytäneet siihen hyvät kumppanit.

Meidän prosessiamme on muutettu nyt sillä tavalla, että otamme kannat ja haemme Suomen kannat entistä aikaisemmin niin, että pystymme yhdessä sitten vaikuttamaan EU-pöydissä. Tästä esimerkkejä ovat puolustusyhteistyö, Emu, maahanmuuttolinjaukset ja niin edespäin, ja tämä on varmasti se hyvä käytäntö. Me pääsemme keskustelemaan valiokunnissa siitä ajoissa ja sitten pääsemme EU-pöydissä myöskin vaikuttamaan siihen, että löydämme siihen samanmielisiä kumppaneita.

15.32 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo:** Arvoisa herra puhemies! Haluan voimakkaasti puolustaa Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa ja euroalueen jäsenenä. On kuitenkin hyvä asia, että Euroopan unionia kehitetään. Euroopan unionin pitää pystyä tuottamaan lisäarvoa eurooppalaisille eli meille suomalaisille — lisäarvoa turvallisuuteen, lisäarvoa hyvinvointiin.

Oli hyvä, että Eurooppa brexitin myötä heräsi siihen, että meidän on uudistettava Eurooppaa, jotta sitä lisäarvoa syntyy, jotta ei vastaavia ikäviä tapahtumia nähtäisi. [Kimmo Kivelän välihuuto] Hallituksella on selkeä EU-poliittinen kanta. Se on hyvin pitkälle suomalaiseen perinteeseen perustuva — hallituskokoonpanoista riippumatta — mutta se on myöskin hyvin tässä hetkessä. Kuten pääministeri kuvasi, olemme ottaneet jo ajoissa rohkean kannan Emun ja euron kehittämiseen, puolustusyhteistyöhön ja nyt viimeksi maahanmuuttopolitiikkaan. [Antti Rinteen välihuuto] Me olemme aktiivisia. Itsekin olen tavannut jo toistakymmentä komissaaria kahdenkeskisesti tämän ministeritehtävän aikana, ja vastaavaa tekevät kaikki hallituksen ministerit. Toimimme aktiivisesti EU:n kehittämisessä, ja mielestäni Suomen ja meidän pitää olla valmiita olemaan kaikissa niissä EU:n ytimissä, jotka tuottavat meille lisäarvoa. Meidän täytyy olla valmiit kulkemaan edistyksen ja kehityksen kärkijoukossa ja tekemään tarvittaessa nopeastikin rohkeita ratkaisuja, jos poliittinen tilanne Euroopassa kehittyy siihen hyvään suuntaan, että uudistuksia ollaan valmiita tekemään. Nyt me joudumme odottamaan Saksan hallitusneuvottelujen tulosta. Ranskan vaalit olivat erittäin lupaava alku EU:n uudistamiselle, mutta Saksan hallitusratkaisu on nyt aivan kriittinen sen suhteen, miten Eurooppa lähtee eteenpäin. Toivotaan pikaisia ratkaisuja siellä.

Mutta sitten varsinaiseen valtiovarainministerin alueeseen kuuluvaan asiaan eli euroon. Euro on kulkenut todella vaikean polun Kreikan kriisistä, muutamien muiden valtioiden velkaongelmista, pankkikriisistä ja finanssikriisistä, mutta me olemme selvinneet näistä. Me olemme rakentaneet kriisien aikana mekanismit, joilla kriisit tunnistetaan ja niitä voidaan ratkaista, ja olemme päässeet paljon vakaampaan ympäristöön. Euroalue kasvaa vahvasti tällä hetkellä, ja koska Suomen viennistä yli 40 prosenttia suuntautuu euroalueelle, on päivänselvää, että on Suomen kannalta erinomainen uutinen, että euro on tällä hetkellä vakaampi valuutta kuin se on ollut vuosiin, kun katsomme taaksepäin. On hyvä, että euron sisässä on selkeät mekanismit, millä kriisejä pystytään välttämään ja ratkomaan. Siksi meidän on tärkeä jatkaa euron kehittämistä, meidän yhteisen rahamme kehittämistä — jota muuten Suomen kansa laajasti tukee — viedä pankkiunionia eteenpäin, vähentää riskejä, poistaa valtioiden ja pankkien kohtalonyhteyttä, lisätä markkinakuria ja markkinavastuuta

ja korostaa jäsenvaltioiden vastuuta omista talouksistaan. [Puhemies koputtaa] Mitä vahvemmat jäsenmaiden taloudet, sitä vahvempi Eurooppa ja sitä hyvinvoivampi Eurooppa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Debatti jatkuu.

15.35 **Matti Vanhanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äskeinen keskustelu, sanotaanko, päälinjaltaan oli kyllä harvinaisen yksituumainen ja kuvasi sitä, että ollaan kuitenkin 25 vuotta tätä työtä tehty. Näihin hallituksen hyvin selkeästi määrittelemiin kuuteen isoon painopisteeseen ja niiden sisältämiin linjoihin ei oikeastaan varsinaista kritiikkiä tullut muilta kuin vasemmistoliitolta, ja perussuomalaistenkin sanakäänteissä oli jotakin kritiikiksi luettavaa. [Laura Huhtasaari: Ihan vähän! — Naurua] Se seikka, joka tässä kritiikissä nousi esille, on liittovaltiokehitys, liittovaltiollistaminen — niin kuin edustaja Arhinmäki totesi, sotilaallinen liittovaltiollistaminen. Minä kyllä pyytäisin tähän keskusteluun rehellisyyttä, jos tätä sotilasyhteistyötä käytetään esimerkkinä liittovaltiokehityksestä. Se on mahdollisimman kaukana liittovaltiokehityksestä. Koko sen rakenne on järjestetty näissä uudistuksissa jäsenvaltioiden välisenä yhteistyönä, hallitusten välisenä yhteistyönä, jossa EU-instituutioiden rooli on lähinnä toimia kirjurina. [Simon Elo: Tämä pitää paikkansa!] Tämä on mahdollisimman huono esimerkki liittovaltiokehityksestä. Se enemmän kuvaa sitä, että tässä haetaan pelkoja tämmöisillä yleisillä väitteillä, jotka eivät pidä paikkaansa.

Minullekin jäi tästä keskustelusta lähinnä mieleen SDP:n esitys, että euroalueella tarvitaan suhdannetasausta. Kun me olemme korostaneet kaikessa muussa sijoittajavastuuta pankkien puolella ja sitä, että valtioiden pitää hoitaa omat alijäämänsä, niin se suhdannetasaus on tässä asia, joka vaatii kyllä lisää avaamista. Me tiedämme omasta kansantaloudesta, että jos suhdannetasausta halutaan tehdä, niin siinä puhutaan kyllä puolesta prosentista tai prosentista vuoden kansantuotetta, jos sillä halutaan jotain vaikutusta. Ja kun se viedään euroalueen tasolle, niin se tarkoittaa massiivisia kassoja, jotka pitäisi olla, ja sellaisessa avauksessa en ainakaan tältä istumalta olisi mukana.

15.37 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pistin myös tyytyväisyydellä merkille, että lähes koko oppositio toi esiin erittäin myönteisiä kantoja Euroopan unionin kehittämiseen. Arvostan sitä, että näette Euroopan unionin tärkeyden suomalaisille, eurooppalaisille ja ihan globaalin areenan toiminnalle.

Perussuomalaisten pelottelulinjaa en halua kommentoida.

SDP:n puheenvuorossa korostettiin sitä, että kasvu kuuluu kaikille. Olen siitä täysin samaa mieltä, ja Suomen EU-politiikan linja tukee tätä. Kun me kaikki tunnemme turbulenssin, mitä maailmassa tällä hetkellä on, niin EU:lla on erittäin merkittävä momentum kasvattaa rooliaan globaalina toimijana. Nyt kun USA käpertyy sisäänpäin, EU:lla on mahdollisuus ottaa paikkansa maailman johtavana vapaakaupan puolustajana. Kauppasopimukset ovat EU:lle tapa hallita globalisaatiota kestävällä tavalla, ja haluan korostaa, että vapaakauppa on ehkä virheellinen sana, kun me puhumme monenkeskisestä sääntöpohjaisesta kaupasta. Se ei ole lainkaan arvoista vapaa. Pidetään huolta siitä, että työntekijöiden oikeudet huomioidaan, ympäristönsuojelu, kuluttajansuoja, ruokaturva, oikeusvaltioperiaate. Euroopan unioni on tästä erittäin tarkka, varsinkin tällä hetkellä. Meillä on meneillään — sanon meillä, Euroopan unionilla — noin 20 vapaakauppasopimusneuvottelua eri maiden

ja alueiden kesken. Se kuvastaa sitä, että maailman suurin sisämarkkina kiinnostaa. Euroopan unionin ovella, jos näin voi sanoa, [Puhemies koputtaa] on lähes jono.

15.39 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä näiden käytettyjen puheenvuorojen perusteella on vastaansanomatonta, että maamme Eurooppa-politiikka kaipaa johtajuutta. Te, pääministeri, samaan aikaan sekä puhuitte yhtenäisyydestä että annoitte tukenne unionin eritahtiselle kehitykselle. Eikä tässä vielä mitään, te kehuitte valittua niin sanottua keskitien linjaa, mutta kun kuuntelin toisen hallituspuolueen, kokoomuksen, ryhmäpuheenvuoroa, siinä sanouduttiin irti tästä keskitien linjasta. Kyllä nyt johtajuus on hukassa, ja ennustan teille vaikeuksia koota yhteistä linjaa näiden kaikkien näkemysten joukosta, etenkin kun puheenjohtajakausi lähestyy ja meillä on iso kansallinen näytön paikka siinä, miten me suoriudumme puheenjohtajuudesta vuoden 2019 lopulla, jolloin on mahdollista, että meidän hoidettavaksemme kaatuvat niin brexitin loppusuoran neuvottelut, monivuotisen rahoituskehyksen neuvottelut kuin itäisen kumppanuuden uusi huippukokous.

Kyllä nyt täytyy koota yhteistä näkemystä, kansallista Eurooppa-politiikan linjaa, ja siinä vastuu on teillä, pääministeri. Eikö nyt olisi todella syytä osallistaa eduskuntaa, kytkeä eduskunnan valiokunnat huomattavasti vahvemmin mukaan tähän Eurooppa-politiikan ison kuvan muotoiluun? On totta, että olemme saaneet yksittäisiä asioita, mutta niistä ei muodostu isoa linjaa, isoa kuvaa, sitä johtajuutta, jota Suomessa nyt Eurooppa-politiikka kaipaa. Pienikin maa voi osoittaa myös unionissa johtajuutta, kuten Ruotsin pääministeri Stefan Löfven osoitti kokoamalla päämiehet Göteborgiin sosiaalisen ulottuvuuden huippukokoukseen.

EU:n on kyettävä osoittamaan johtajuutta maailmassa, mutta ensin on tehtävä läksyt täällä kotona. Tätä selkeyttä kaipaavat myös maamme alueet ja tutkimuslaitokset, joissa on epävarmuus siitä, miten tulevan rakennerahastokauden varat riittävät tutkimukseen ja aluekehittämiseen. Miten me voimme valmistautua tulevaan [Puhemies koputtaa] monivuotiseen rahoituskehykseen, kun meillä ei ole selvyyttä siitä, minne rahat kohdennetaan?

15.41 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskon, että sininen linja on koko Suomen linja, mitä tulee Euroopan unionin tulevaisuuteen. Suomalaiset kannattavat sellaista unionia, joka keskittyy edistämään kaupankäyntiä ja kansainvälisyyttä ja helpottaa tavallista elämää, mutta vastustavat tiukasti ja kritisoivat sellaista unionia, joka vaikeuttaa heidän jokapäiväistä arkeansa, kuten esimerkiksi keskustelu kesäajasta osoittaa.

Mitä tulee sitten puolustukseen, kyllähän Euroopan tilanne ja Suomen tilanne siinä osana muuttuivat vahvasti vuonna 2014. Tästä pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä, jossa — täysin avoimesti myönnän — ulkoministeri Soini ja puolustusministeri Niinistö ovat vahvasti mukana, me olemme ylpeitä. PRY auttaa Suomea meidän puolustuskyvyn tehostamisessa. Se ei ole sellainen kysymys, jossa luodaan jonkinlainen kollektiivinen puolustusyhteistyö, vaan siinä, niin kuin edustaja Vanhanen toi hyvin esille, kansallisten parlamenttien ja hallitusten välinen toiminta vahvistuu, ja tätä kautta pystytään tekemään puolustusteollisuuteen liittyviä hankintoja entistä paremmin yhdessä.

Mutta yksi asia, arvoisa puhemies, joka on erityisesti herättänyt kritiikkiä kansalaisten keskuudessa Euroopassa aivan oikeutetusti, on se, miten olemme vastanneet muuttoliiketilanteeseen, erityisesti vuonna 2015. Hallitus julkaisi eilen paperinsa ennakkovaikuttamisesta muuttoliikkeeseen. Siinä on erinomaisia asioita tämän tilanteen hallitsemiseksi: tar-

vitaan ulkorajojen valvonnan tehostamista, pakolaisten ottamista lähempänä lähtömaita ja paluupolitiikan vahvistamista niiden turvapaikanhakijoiden osalta, jotka saavat kielteisen päätöksen.

Mutta, arvoisa pääministeri, teiltä haluaisin tiedustella näkemystänne esimerkiksi Emmanuel Macronin esitykseen siitä, että näitä turvapaikkakäsittelyitä tehtäisiin EU:n ulkopuolella. Miten suhtaudutte tällaiseen kaukaisempaan visioon siitä, mihin suuntaan turvapaikkajärjestelmää pitäisi kehittää? Eli sen sijaan, että porukkaa tulee yli Välimeren, riskeeraa henkensä ja maksaa ihmissalakuljettajille, [Puhemies koputtaa] voisimme hoitaa asian inhimillisemmin ja hallitummin EU:n ulkopuolella.

15.43 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten pelottelu tuppaa realisoitumaan. Kokoomus väitti aikaisemmin Kreikka-paketista, että me tienaamme tällä. Edelleen odottelen niitä suuria voittoja, mitä siitä on saatavissa. EU ei noudata omia sääntöjään, no bail-out -sääntö oltiin heti valmis rikkomaan. Euroalueella ovat ne ongelmat, eivät euroalueen ulkopuolella. On vaikea löytää asiantuntijaa, joka tänä päivänä sanoisi, että euro on menestystarina tai euro on Suomen kilpailukyvylle ollut hyväksi.

Mitä tulee tähän pysyvään rakenteelliseen puolustusyhteistyöhön EU:ssa, niin Suomessa on paljon aseteollisuuden yrityksiä ja me kannatamme kyllä yhteistyötä. Se ongelma tässä on se, että EU vie sen päätösvallan pois. Siis yhteistyö on hyvä asia mutta sanelu ei. Kun oli sovittu yhteisesti tämä puolustusyhteistyö, niin Saksan sisäministeri sanoi, että tämä on ensimmäinen askel kohti EU-armeijaa.

Valitettavasti tuppaa käymään niin, että kun EU:ssa tulee suunnitelmia ja raportteja, vahvoja kannanottoja, niin sitten kohta meille ilmoitetaan vain päivämäärä. EU:lla on vain tämä yksi suunta, EU:lla on oikeasti tavoitteena se, niin kuin Macron sanoi, että yksi lakikokoelma, yksi kansa, yksi johtaja ja ilmeisesti vain yksi mielipidekin, koska siellä joudutaan rahoittamaan EU:lle sellaista kampanjaa, että kampanjoidaan niitä vastaan, jotka haluaisivat kenties pitää itsenäisistä kansallisvaltioista kiinni. EU:n perussopimuksissa puhutaan enää ihmisten Euroopasta, ei valtioiden Euroopasta. Tämä vääjäämättä tulee ajamaan siihen, että tässä tulee liittovaltio, halusi Suomi sitä tai ei. Mutta mehän tiedämme, että muut puolueet ovat aina jees-miehenä menossa joka ikiseen asiaan mukaan ja ehdottomasti myös maksamaan, mikä on erittäin [Puhemies koputtaa] valitettava asia.

Kysyisinkin ministeriltä, voisimmeko aloittaa laajan kansalaiskeskustelun EU:sta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kun on 2 minuutin puheenvuorot, niissä pysytään tarkasti.

15.46 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeriltä: Miten reagoitte vihreiden ehdotukseen suhteessa Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen, voisimmeko me kaikki koota yhteiseen kokoukseen, yhteiseen työryhmään pohtimaan Suomen EU-visiota? Sopisiko tämäntyyppinen yhteistyö myös hallitukselle?

Toinen asia: Jotta euroalueen ongelmat voidaan ratkaista, ne täytyy myös tunnistaa. Erot kilpailukyvyssä johtavat siihen, että samanaikaisesti meillä on sekä isoja ylijäämiä että alijäämiä ja ne vahvistavat toisiaan. Erot suhdannetilanteessa johtavat siihen, että on samanaikaisesti isoja taantumia ja kasvujaksoja. Keskinäinen kilpailu muun muassa verotuksessa johtaa kilpajuoksuun kohti pohjaa. Velkaantumisessa iso ongelma on se, että me olem-

me keskittyneet niin paljon nimenomaan velan määrään emmekä niin paljoa painotukseen, talouksien uudistamiseen. Keskinäinen solidaarisuus edellyttää tietenkin keskinäistä vastuuta.

Esitän kaksi ajatusta, millä tapaa voitaisiin mennä eteenpäin, valtiovarainministerille.

Voisiko olla niin, että ilman, että perussopimusta lähdetään avaamaan, olisi mahdollista käynnistää tämmöinen kunnianhimoinen vihreä investointiohjelma, jonka kautta voidaan uudistaa talouksia ja samaan aikaan torjua ilmastonmuutosta? Voidaan käyttää entistä enemmän ESIR-rahastoa tai Euroopan investointipankkia tähän näin.

Toinen tämmöinen avaus on sitten se, voitaisiinko rakentaa tämmöinen automaattinen suhdannetasaaja, keskinäinen työttömyysvakuutusjärjestelmä, joka toimisi niin, että osa työttömyyskorvauksista menisi yhteisestä vakuutuksesta, kun työttömyys ja sen kustannukset jossain euromaassa kasvavat muuta euroaluetta nopeammin. Tämä sen takia, että me kaikki ymmärrämme, että yhtenäinen, vakaa euroalue on kaikkien talouksien etu. Se, että on isoja alijäämiä ja ylijäämiä, on kasvukausia ja taantumia samaan aikaan, ei ole yhdenkään euroalueen jäsenvaltion eikä kokonaisuudessaan [Puhemies koputtaa] euroalueen etu. [Laura Huhtasaari: Kuulosti kalliilta!]

15.48 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Vanhanen väitti, että pysyvä rakenteellinen yhteistyö ja sotilasteollisuuden tukeminen eivät ole liittovaltiokehitystä. Entinen EU-kriitikko, nykyinen EU-henkseleiden paukuttaja, ulkoministeri Soini kuitenkin iloitsi ja riemuitsi siitä, kuinka esimerkiksi tähän pysyvään rakenteelliseen yhteistyöhön kirjattiin Suomen toivomuksesta, tosin saatetekstiin, Lissabonin avunantolauseke. Sen lisäksi tässä Suomi sitoutuu realistisesti kasvattamaan puolustusmenoja. Jos tämä ei ole liittovaltiokehitystä, niin mikä sitten on? Jos militarisointi ei ole liittovaltiokehitystä, minkä verran niitä halutaan sitten kasvattaa? Komission ehdotus lähtee siitä, että kahtena seuraavana vuonna 500 miljoonaa euroa käytetään EU-budjettivaroja tähän ja siitä eteenpäin 1 000 miljoonaa euroa joka vuosi EU:n budjettirahoja tähän ja päälle 4 000 miljoonaa euroa valtioiden rahoja.

Mutta, arvoisa puhemies, kun kuuntelin näitä ryhmäpuheenvuoroja, niin täytyy todeta, että eduskunnan Pilli ja Pulla ovat kyllä siniset ja perussuomalaiset. Jos ajattelee Pillin, edustaja Elon, puhetta, niin yritettiin vetää kovin EU-kriittistä linjaa ja vastustaa liittovaltiokehitystä samaan aikaan, kun oman puolueen puheenjohtaja istuu eurooppaministerinä ministeriaitiossa. [Simon Elo: Niinhän se istuu siellä!] Samaan aikaan, kun vastustetaan liittovaltiokehitystä, viedään sitä eteenpäin oman ulkoministerin toimesta. No, entä sitten perussuomalaiset, jotka arvostelivat EU-politiikkaa? Heillä on samalla joukolla ollut kaksi vuotta oma EU-ministeri. Ja kun tässä esitettiin kritiikkiä [Puhemies koputtaa] EU:n militarisointia kohtaan, niin edustaja Huhtasaari tai perussuomalaiset eivät ole kertaakaan, yhdessäkään kohtaa, [Puhemies koputtaa] yhdessäkään valiokunnassa vastustaneet.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt, edustaja Arhinmäki, teidän puheenvuorollenne varattu aika on käytetty.

Vain vasemmistoliitto on niin tehnyt.

15.50 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Toivon, että aika alkaa vasta, kun saan puheenvuoron oikeasti, 5 sekuntia meni. [Naurua]

Arvoisa puhemies! — Haluaisin sanoa "puheenjohtaja", sen takia sanoin niin. — Tässä on käynyt selväksi, että Suomen pitäisi olla aktiivisempi EU:n kehittämisessä. Mielestäni me olemme siitä yhtä mieltä, kaikki tärkeät voimat ovat sitä mieltä. Olen iloinen siitä, että pääministeri kertoi, että hallitus on aloitteellinen puolustuksen, energian, biotalouden ja kauppapolitiikan alalla. Mutta kaipaan kyllä aloitteita arvojen ja osaamisen alueilla. Koulutus, tasa-arvo, oikeusvaltio, ihmisoikeudet — kyllä ne ovat hyvin hyvin keskeisiä pilareita. Ja olen iloinen siitä, että pääministeri aikoo käynnistää yliopistokierroksen. Se kuulostaa erittäin hyvältä idealta. Mutta samoin kuin vihreät, haluaisin kyllä tarjota tällaista parlamentaarista ryhmää, jossa voisimme RKP:ssäkin antaa panoksen. Me luulemme, että meillä olisi paljon annettavaa hallitukselle.

Vi behöver ett ambitiöst program, ärade statsminister, för Finlands EU-ordförandeskap om två år. Kan regeringen tänka sig att vi kunde arbeta parlamentariskt för att förbereda det här ordförandeskapet? Det skulle säkert vara en viktig möjlighet också för att kunna arbeta med den övriga trojkan. Den här chansen att aktivt forma EU-politiken borde vi inte missa. Vi är väldigt glada över att regeringen varit initiativtagare inom försvarssamarbete, energi, bioteknik och handelspolitik men vi saknar initiativ inom utbildningen och kunnandet och mänskliga rättigheter och rättsstaten. Kan regeringen göra någonting för det här?

15.52 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit haluavat kehittää EU:ta itsenäisten jäsenvaltioitten yhteistyöelimenä. Me emme halua, että EU:sta tulee tulonsiirtounioni, emmekä me myöskään halua siitä yhteisvastuullista velkaunionia. Hallituksen EU-linja on sen sijaan tässä hallituskauden aikana horjahdellut. Tuntuu, että alkukaudesta oli hyvin vaikea saada niitä linjauksia ylipäätänsä tai ne tulivat aivan viime hetkessä, ja tällä hetkellä sitten näyttää siltä, että näissä Emu-linjoissa — jotka on annettu kyllä, kiitos siitä hallitukselle, ihan hyvissä ajoin — yhteisvastuullisiin velkoihin ja myöskin sitten suurempaan nettomaksajaosuuteen on osittain aika epäloogisia linjauksia.

Ensinnäkin hallitus linjaa pankkiunionista, että se tulisi loppuunsaattaa siinä vaiheessa, kun riskejä on saatu merkittävästi vähennettyä. Kuitenkaan missään ei kerrota, mikä on sitten se merkittävä määrä näitten riskien vähentämistä. Tiedetään, että tällä hetkellä EU:ssa pankkisektorilla on 700—800 miljardia näitä järjestelemättömiä luottoja. Italiassa yksistään pankkisektorin järjestelemättömien luottojen määrä on 17 prosenttia. Mikä on se määrä, missä katsotaan, että nyt voidaan sitten mennä yhtä hyvin yhteiseen talletussuojaan? Myöskään johdannaisriskeistä ei ole minkäänlaista arviota olemassa.

Toinen tällainen epäloogisuus sisältyy siihen, että ollaan valmiita hyväksymään EU-budjetin sisälle tuleva euroalueen budjettilinja. Tämähän väistämättä tarkoittaa silloin näitten euromaitten nettomaksuosuuden kasvamista. Ja ajatellaanko niin, että meillä olisi jotenkin parempi näkemys siihen, miten esimerkiksi jossakin jäsenmaassa vaikka nuorisotyöttömyyttä pitäisi lähteä hoitamaan? Pitäisikö sitä todellakin lähteä [Puhemies koputtaa] EU:n rahoilla hoitamaan? Eikö nämä asiat ole kansallisesti laitettava kuntoon?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, tässä vaiheessa siirrytään minuutin mittaisiin vastauspuheenvuoroihin.

15.54 **Erkki Tuomioja sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies, tästä lyhennyksestä. Sen vuoksi keskityn nyt vain menettelytapaan. Kuten pääministeri totesi, kun lii-

tyimme unioniin, Suomeen rakennettiin erittäin pitkälle menevä parlamentaarinen seuranta-, valvonta- ja ohjausjärjestelmä EU-asioissa. Se on edelleenkin paperilla hyvä, mutta on pakko todeta, että tämän hallituksen aikana on tapahtunut selvää lipsumista. Ajattelen sitä, mitenkä suuresta valiokunnasta kuuluu, mitenkä ulkoasiainvaliokunnassa on saatu tietää, millä tavoin on ollut vaikeata saada oikea-aikaisesti valmisteluasiakirjoja ja mahdollisuus ottaa niihin kantaa. Tämä koskee niin Rooman sopimuksen 60-vuotisvalmistelua kuin PRY-valmisteluakin. Ja tämä nyt yhdessä sen kanssa, että koko eduskunnalle ei ole haluttu tuoda sellaista selontekoa tai tiedonantoa, josta voitaisiin käydä laaja keskustelu kaikissa valiokunnissa, vaan on tyydytty tällaisiin tilaisuuksiin, [Puhemies koputtaa] joissa meillä muilla kuin ryhmyreillä on kokonaista 1 minuutti käytettävissämme tämän asiakokonaisuuden käsittelyyn, ei ole hyvää käytäntöä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Vanhanen. Teille tuli suora kysymys.

15.55 **Matti Vanhanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Arhinmäki käytti taas liittovaltiokehityksen perusteena tätä yhteisvastuulauseketta. Olen ollut sen sanamuotoa aikanaan neuvottelemassa, ja se yhteisvastuulauseke velvoittaa jäsenvaltiot keskinäiseen avun antamiseen, ja se on jäsenvaltioita sitova. Minä en tätä liittovaltiokehitystä nyt tässä keskustelussa oikein ymmärrä, koska sitä tunnutaan käytettävän nyt synonyyminä yhteistyön lisäämiselle. Ehkä olisi parempi, että puhutaan yhteistyön lisäämisestä ja käydään aihe aiheelta läpi, mitkä ovat sellaisia asioita, joissa EU:n puitteissa on järkevää lisätä yhteistyötä, ja missä kansallisvaltiot voivat sitten itse toimia.

15.56 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen joka päivä tyytyväinen siitä, että meillä oli mahdollisuus 90-luvun alussa olla viemässä Suomea Euroopan unionin jäseneksi. Siksi ihmettelen sitä, että täällä jatkuvasti jankutetaan sitä, että tästä asiasta pitäisi järjestää jonkunlainen kansanäänestys. [Laura Huhtasaari: Kyllä!] Se on aivan älytöntä puhetta, koska tällä liikkeellähän me olemme siirtyneet läntiseen arvoyhteisöön ja myöskin turvallisuusyhteisöön monilla tavoin. Tämä on Suomen kansan perusetujen vastaista puhetta. Tiedän, että pääministeri on tämän jo ampunut alas useampaan kertaan, mutta ei ole pahitteeksi, vaikka vielä tänään.

Mitä tähän yleisempään keskusteluun tulee: Linjaus on oikea, että taloudessa ei mennä liialliseen yhteisvastuullisuuteen. Sen sijaan puolustuksessa ja turvallisuudessa pääministerin linjaus, jota on neuvoteltu muun muassa Ranskan kanssa ja jota tasavallan presidentti tukee, on aivan oikea — eli se, että mennään pitemmälle keskinäisessä tuessa [Puhemies koputtaa] ja yhteisissä asioissa, esimerkiksi aseitten valmistamisessa ja niin edelleen.

Aivan viimeisenä: tähän väestön tuloon Afrikasta [Puhemies koputtaa] on puututtava, [Puhemies koputtaa] koska se merkitsee sitä, että jatkuvasti muissa maissa [Puhemies koputtaa] syntyy äärioikeistolaisia liikkeitä, jotka esimerkiksi Saksassa ovat aiheuttaneet vaikeuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, pidetään kiinni siitä, mitä sovitaan.

15.57 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kello 14.28 tuli pääministerin puheen sisältö kansanedustajien sähköpostiin. Siitä piti keskustella, siis Suomen pääministerin ilmoituksen linjasta ajankohtaisiin Eurooppa-asioihin, ja puoli tuntia sen jälkeen, kun tämä keskustelu alkoi, tuli linjaus. Tämä kuvaa hallituksen tahtotilaa keskustella näistä asioista vakavasti.

Otan esille yhden asian, arktisen ulottuvuuden. Se ei oikeastaan tullut teidän puheenvuorossanne, pääministeri, laisinkaan esille, ja se on kuitenkin sekä erittäin merkittävä EU-asia että merkittävä Suomen talouden ja tulevaisuuden kannalta, se on ilmastonmuutoksen kannalta tärkeä asia.

Minä todella toivoisin sitä, että hallitus miettisi Suomen EU-puheenjohtajakauden ja myöskin tämän Eurooppa-politiikan ison linjoituksen tavalla, jossa se visio määriteltäisiin täällä eduskunnassa hallituksen esityksen pohjalta. Täällä valiokunnat kävisivät keskustelun, tuotaisiin sitten yhteinen näkemys siitä eteenpäin, miten Suomi suhtautuu Euroopan unionin kehittämiseen. Minusta oli hyvä, että pääministerin puheenvuorossa tuli esille se, [Puhemies koputtaa] että Suomi suhtautuu pitkälle tulevaisuuteen positiivisesti Euroopan kehittämiseen — se oli tärkeätä — mutta haluaisin eduskuntaan keskustelua.

15.58 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvin tärkeää katsoa EU:ta onnistumisten kautta, ja itse mittaan EU:n onnistumisia kolmessa asiassa:

Ensin siinä, onko EU rauhan ja turvallisuuden projekti: Tuoko se rauhaa, turvallisuutta meille? Pystyykö se vaikuttamaan lähialueilla, Pohjois-Afrikassa, Lähi-idässä konflikteja vähentävästi ja estävästi?

Toinen on nuorisokysymys: Voiko EU vähentää nuorisotyöttömyyttä? Voiko se luoda optimismia Eurooppaan? Voiko se tukea koulutusta, innovaatioita, luoda uudelle sukupolvelle mahdollisuuksia?

Ja kolmas on ympäristö. Itse olen muuten äänestänyt EU-jäsenyyden puolesta nimenomaan siksi, että uskoin, että siitä tulee hyvä ympäristöunioni ja että se pystyy vaikuttamaan ilmastonmuutoksen torjuntaan paremmin kuin me yksin täällä Suomessa. [Eva Biaudet: Juuri niin!]

Mielestäni nämä ovat hyvin tärkeitä asioita. Ja olisi erittäin tärkeää, että pystyttäisiin käymään hallituksen ja opposition kesken rakentavaa keskustelua juuri tästä meidän tulevasta puheenjohtajakaudesta, siitä, miten näihin keskeisiin EU-tavoitteisiin voitaisiin vaikuttaa.

15.59 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Puolustusyhteistyö tukee Suomen mutta myös koko EU:n turvallisuuskehitystä. On erittäin tärkeää, että tämä asia pidetään hyvin vahvassa vauhdissa. Siitä kuuluu hatunnosto myös Suomen hallitukselle, että näin on toimittu ja tehdään. Siinä on monia puolia, joista erääseen, joka ehkä on jäänyt tässä sivuun, haluan pääministerin kannan kuulla. Se on se, että tässä puolustusyhteistyössä ei ehkäpä tullut mainituksi se tärkeys, joka on Euroopan unionin ja Naton keskinäisen yhteistyön lisäämisessä, joka on hyvin hallitseva teema läpi Euroopan tänä päivänä ja johon Suomi on lähtenyt hybridikeskuksen merkeissä myöskin itse antamaan omaa panostaan, josta Suomi on ehkä viime aikoina saanut parhaat arvosanat siitä, miten Suomi on edesauttamassa Euroopan unionin kehitystä. Minusta olisi hyvä, jos tämä tulisi täälläkin esille, kuinka tärkeää on kokonaisturvallisuuden kannalta [Puhemies koputtaa] EU:n ja Naton yhteistyön eteenpäinvienti.

16.01 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos hallitukselle ja pääministerille Euroopan unionin asioihin vaikuttamisesta ja etukäteen vaikuttamisesta. Me, jotka istumme suuressa valiokunnassa, tiedämme hyvin tarkkaan, miten aktiivisesti on vaikutettu muun muassa Rooman julistuksen rakentamiseen, miten on pidetty yllä EU:n yhtenäisyyttä tilanteessa, jossa EU oli erittäin vaikeassa kriisissä. Nyt on hallitus linjannut toisena EU-maana oman Emu-kantansa ihan yksimielisesti, kannan, johon on erittäin helppo yhtyä.

Tätä taustaa vasten hallitus on hyvin pitänyt näpeissään nämä Euroopan unionin asiat. Täällä nyt käydään siitä keskustelua, että tänne ei ole saatu selontekoa, mistä on tehty linjaus hallitusohjelmassa. Mutta tietoa tänne on saatu varmasti. Jokaisessa erikoisvaliokunnassa on voitu sen alan EU-kysymyksiin perehtyä ja antaa suurelle valiokunnalle lausunto.

Sitten kysymys siitä, että Euroopan unionissa Suomi on ajanut ihan oikein sitä, [Puhemies koputtaa] että tarvitaan vähemmän säätelyä mutta parempaa säätelyä ja yhdessä pitää päättää ne asiat, joista yhdessä päättäen tulee lisäarvoa Euroopalle ja Suomelle.

16.02 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa tuosta EU-kansanäänestyksestä, että ensinnäkään itse en siinä koskaan saanut äänestää ja toiseksi sen tulokseen vaikutettiin aika voimakkaasti nykytermein sanottuna "valeuutisilla" eli EU:sta värjättiin hieman liian positiivinen kuva ennen sitä äänestystä. [Laura Huhtasaari: Totta!]

Keskeinen kysymys tässä keskustelussa on kansallinen suvereniteetti ja sen säilyttäminen. Täällä puhutaan suuria pöydistä, joissa päätetään, ja ytimistä, joihin mennään. Mutta tosiasia on se, että me päätämme kuitenkin häviävän pieneltä osin, mikä on EU:n suunta. Jos Brysselin keskusvalta on päättänyt ajaa EU:n liittovaltion suuntaan, me voimme käytännössä päättää vain siitä, olemmeko mukana vai emme. On vain kaksi puolta, sisällä tai ulkona, puolesta tai vastaan. Nyt ollaan menossa jo sille asteelle, että väärin ajatteleminen ja väärin puhuminen ollaan kieltämässä ja sen lisäksi väärin äänestäminen. Tämä ajattelu kuulostaa varsin neuvostoliittolaiselta. Kaikki muut paitsi perussuomalaiset sanovat, ettei olla menossa liittovaltioon. Silti käytännössä kaikki muut tukevat toimia, jotka johtavat siihen liittovaltiokehitykseen.

16.03 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tärkeää puhua puolustusyhteistyöstä ja ulko- ja turvallisuuspolitiikasta EU:n yhteydessä. Mutta turvallisuus ei ole pelkästään puolustuspolitiikkaa. Minusta huomio Euroopan unionissa pitää nyt keskittää siihen, miten me voimme EU:n sisäistä turvallisuutta vahvistaa. Siinä sosiaalinen ulottuvuus ja erityisesti nuorisotyöttömyys ja nuorten tulevaisuudennäkymä ovat aivan keskeisiä asioita.

Toinen asia, joka minusta EU:n yhteydessä pitää nostaa esiin: meidän turvallisuusuhkamme, globaalit turvallisuusuhkamme, tulevat yli rajojen, ja siinä EU voisi tehdä paljon enemmän.

Edustaja Salolainen nosti aivan oikein esiin asian, josta olen täällä puhunut — Afrikan. Myös Afrikan nuorten tulevaisuus on siellä kiinni siitä, miten he pääsevät koulutukseen ja työhön kiinni. Siitä syystä EU:n ja jäsenmaiden kehitysyhteistyöpolitiikka pitää saada linjattua niin, että me voimme auttaa siellä ihmisiä näkemään tulevaisuudennäkymää. Tässä hallitus sahaa kyllä [Puhemies koputtaa] omaa oksaa. Olette leikanneet 40 prosenttia kehitysyhteistyöstä, ja se on pois tästä kaikesta.

16.04 **Kimmo Kivelä sin** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Hallituksen EU-linja on muuttunut kriittisen realismin linjaksi. Se on hyvä linja, se on sininen linja, mutta on tunnustettava, että vuodesta vuoteen, hallituksesta toiseen jatkuu suomalaisessa politiikassa ja eri politiikkalohkoilla se EU:n selän taakse meneminen. Puhutaan, että EU vaatii sitä ja vaatii tätä, ja todellisuudessa ollaan täällä paavia paavillisempia ja mennään omaa tietä kansakuntamme vahingoksi monella tapaa.

Emme ole hyötyneet EU:sta Ruotsin kanssa sillä tavoin kuin Baltian maat, koska jäseniksi liittyessämme olimme infrastruktuuriltamme paljon korkeammalla tasolla. Jos katsomme Baltian maissa esimerkiksi rakennettuja teitä ja lentokenttiä, niin ne eivät olisi syntyneet ilman EU-jäsenyyttä, [Puhemies koputtaa] mutta Suomessa tämä infrastruktuuri oli jo kunnossa.

16.05 **Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On ihan ymmärrettävää, että monet kansalaiset kokevat epäluottamusta EU:ta kohtaan, koska sen päätöksenteossa ja instituutioissa on paljon epädemokraattisia piirteitä, europäätökset yhtenä esimerkkinä. Kukaan ei ole päässyt äänestämään komission jäseniä, eikä komissio ole vastuullinen kenellekään. Yksi asia, jolla EU voisi lunastaa kansalaisten luottamuksen, olisi esimerkiksi näyttää voimansa laittamalla aggressiivinen verosuunnittelu kuriin.

Yksi iso kysymys on myös vapaakauppasopimukset. Niitten on lisättävä hyvinvointia, muuten ne eivät ole tavoiteltavia. Niiden on kunnioitettava ihmisoikeuksia, huomioitava maapallon kantokyky, ja ne eivät missään nimessä saa heikentää demokraattista päätöksentekoa. Investointisuoja on omiaan heikentämään demokraattista päätöksentekoa ja antamaan yrityksille vallan yli demokraattisen päätöksenteon. Toimivien oikeusvaltioiden välillä investointisuoja ei missään nimessä ole perusteltua, eikä Suomen pidä missään olosuhteissa sellaista kannattaa.

16.06 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Vahva EU on Suomen etu, ja Suomen pitää kuulua niihin maihin, jotka istuvat niissä pöydissä, joissa meidän asioistamme päätetään. Minun mielestäni on aivan käsittämätöntä, että tässä salissa edelleen puhutaan siitä, että EU on joku mörkö tässäkin suhteessa. Päinvastoin, me olemme pieni maa, meidän pitää olla siellä, missä ne päätökset tehdään, jotka koskettavat meitä suomalaisia joka päivä.

Värderade talman! EU är viktigt för Finland och för svenska folkpartiet, så det är en självklarhet att Finland ska vara en aktiv aktör i Europa. Jag tycker också att statsministern nu har lagt fram en någorlunda hyfsad vision om på vilka områden man vill vara aktiv, men jag saknar ännu det som också ledamot Biaudet tog fram: talet och tankarna kring värderingarna, rättsstatsprincipen, demokratin. Jag vill också hänvisa till det president Ahtisaari sade i går på seminariet.

Elikkä meidän olisi syytä vielä terästää sitä, mikä on Suomen panos, millä tavalla [Puhemies koputtaa] kehitämme EU:ta oikeusvaltioperiaatteen näkökulmasta.

Pääministeri, oletteko valmiita ottamaan opposition mukaan valmistelemaan vuoden 2019 puheenjohtajuuttamme?

16.07 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin hyvin iloinen siitä, että pääministeri linjasi, että EU:n pitäisi olla voimakkaammin ilmastojohtaja, ja kaipaisin myös Suomen hallitukselta tämänsuuntaisia toimia. Bonnin ilmastokokouksessa Hollannin uusi hallitus viime viikolla ilmoitti tavoittelevansa sitä, että EU kiristää vuoden 2030 päästötavoitettaan 15 prosenttiyksiköllä tähän mennessä hyväksytystä. Myös Ranskan ja Ruotsin hallitukset ovat ilmoittaneet haluavansa, että EU tiukentaa päästötavoitteitaan. Suomen hallituksen suunnalta tämänsuuntaisia puheita ei ole kuulunut. Esimerkiksi tässä eduskunnan salissa hallituksen suunnalta on lähinnä kierretty tähän liittyvät kysymykset. Kuitenkin Bonnin ilmastokokouksen alla ilmestynyt YK:n ympäristöohjelma UNEPin päästökuiluraportti osoitti, että maiden nykyiset päästösitoumukset johtavat [Puhemies koputtaa] yli 3 asteen lämpenemiseen, eli tiukentamisella on tarvetta ja kiire.

16.08 **Elsi Katainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi EU:n tärkeimmistä vahvuuksista on se, että se tunnistaa alueiden erilaiset lähtökohdat ja pyrkii tasaamaan alueitten erilaisia kehityseroja. Tätä tahtoa ei edes kaikilla kansallisilla hallituksilla ole. Esimerkiksi Itä- ja Pohjois-Suomi ovat aktiivisella tavalla tuoneet esille näkemyksiään Suomen EU-politiikan linjauksista, ja viesti on yksiselitteinen: EU:n alue- ja rakennepolitiikalla on jatkossakin aito tilaus ja todella suuri tarve. Kysyisinkin ministereiltä ja hallitukselta — tai ensin kiittäisin aktiivisesta toiminnasta näiden alueitten kehityserojen tasaamisen eteen tehdystä työstä — mitä vielä olisi tehtävissä, niin että koheesiorahaston saanto Suomelle olisi mahdollisimman suuri.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Myller ja Kopra, ja sen jälkeen on ministeri Orpon puheenvuoro.

16.09 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä tarttua tähän kysymykseen, millä tavalla hallitus varmistaa sen oman tavoitteensa, että Pohjois- ja Itä-Suomen koheesiovaroihin eli alue- ja rakennepolitiikkaan saataisiin rahaa tilanteessa, jossa hallitus on asettanut kaikkein tärkeimmäksi neuvottelutavoitteekseen sen, että EU-budjettia pienennetään käytännössä, ja on asetettu tavoitteeksi myöskin se, että koheesiorahoja vähennetään. Voidaanko millään uskoa, että Pohjois- ja Itä-Suomi voivat hyötyä entistä enemmän koheesiorahoista, kun samanaikaisesti ollaan valmiita leikkaamaan muualta Euroopasta? Kyllä meidän pitäisi ymmärtää, että haemme yhteisiä ratkaisuja Euroopassa emmekä mene siihen tilanteeseen, niin kuin täällä on puhuttu, että poimimme rusinoita pullasta. Sillä tavalla emme saa mitään omia tavoitteitamme läpi.

16.11 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Palaisin vielä EU:n puolustukseen ja sen yhteiseen suunnitteluun. Viime vuosina turvallisuusympäristö on muuttunut olennaisesti koko EU:n alueella, mutta siinä on huomioitava se, että se, minkä me koemme haasteena täällä Pohjois-Euroopassa, se turvallisuudenkuva ja puolustuksen kuva, on toisenlainen kuin etelämpänä Euroopassa, missä uhkat ja top 3 -uhkat nähdään toisenlaisina. Yhtä kaikki komissio on todennut, että yksikään EU-maa ei nykyisessä turvallisuustilanteessa pysty vastaamaan kaikkiin turvallisuusuhkiin yksinään eli mikään EU-maa ei tähän yksinään pysty, että kaikki turvallisuusuhkat olisivat hoidossa. Näin ollen se, että me EU-maat teemme puolustusyhteistyötä, on äärimmäisen tärkeää ja voisi myöskin olla erittäin hyödyllistä, kun siihen määrätietoisesti tartutaan. Tämä pysyvä ra-

kenteellinen yhteistyö on erinomainen mekanismi ja mahdollisesti sen tiimoilta tehtävät yhteiset kalustohankinnat, ammushankinnat ja niin edelleen. Kysyisinkin pääministeriltä tai asiasta vastaavalta ministeriltä, [Puhemies koputtaa] joka parhaiten tietää, millaisia käytännön tuloksia tässä vaiheessa tässä hankintayhteistyössä on saatu.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tässä vaiheessa myönnän 3 minuutin vastauspuheenvuoron sovitusti ministeri Sampo Terholle, ja hänen puheenvuoronsa jälkeen tätä keskustelua vielä jatketaan noin puoli tuntia.

16.12 **Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho:** Arvoisa puhemies! Joitakin vastauksia edustajien puheenvuoroihin ajan sallimissa puitteissa.

Keskusteluhan on ollut varsin sävyisä, niin kuin tietysti EU:n suhteen helposti usein käykin. Edustaja Arhinmäki yritti puhaltaa siihen vähän elämää muutamilla kriittisillä huomioilla, joihin tässä vastaan.

Puhuitte siitä, että tyytymättömyys EU:ta kohtaan on todellista, ja tähän asti meillä on yhteisymmärrys. Se on johtanut todellakin erikoisiin ja yllättäviin käänteisiin eri maiden kansallisissakin vaaleissa, ja nämä tyytymättömyyden aiheet tulee ottaa huomioon. Niistä keskeinen on varmasti muuttoliike, johon hallitus on juuri muodostanut kannan, mutta myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus, minkä otitte itse esiin. Kyllä, se on varmasti näin, mutta sosiaalisen oikeudenmukaisuuden suhteen näitä ongelmia ei voida ratkaista jäsenmaiden välisillä tulonsiirroilla veronmaksajilta toisille, koska tämä ajatus on kerta kaikkiaan yhteensopimaton EU:n nykymuodon kanssa. Eri mailla on itsenäiset talouspolitiikat, kuten tulee olla, ja omat veroasteet ja veropolitiikat, kuten tulee säilyä.

Otitte myös esiin sen, että Suomi sitoutuu yhteiseen puolustukseen ja sen kehittämiseen. Kyllä, koska kansalaiset sitä toivovat ja se on hallituksen linja ja se on hyvä linja. Otitte esiin, että puolustusmenot nousevat. Kyllä, niin on hyvä. Mutta siinä olitte, kuten tässä on jo tuotu esiin, asiallisesti väärässä, että tämä ei ole liittovaltiokehitystä vaan tämä pysyvä rakenteellinen yhteistyö on jäsenmaiden välistä yhteistyötä.

Demareiden puheenvuoro oli hieman laimea: johtajuus puuttuu tai suuri kuva puuttuu. Kyllä meillä on suuri kuva hallitusohjelmassa, ja sitä on täsmennetty erilaisilla muilla ohjelmilla. En näe tälle kritiikille oikein minkäänlaista pohjaa. Meidän politiikkamme on aktiivisempaa kuin koskaan, se on parempaa kuin koskaan, ja se on myös hyvin johdonmukaista.

Perussuomalaiset ottivat esiin myös muuttoliikekysymyksen. Olitte siitä iloisia ja ylpeitä, että teillä on yksi meppi, joka on äänestänyt turvapaikanhakijoiden taakanjakojärjestelmää vastaan. [Laura Huhtasaari: Montas teillä on?] — Niin, minua nyt hämmästyttää, että olette siitä iloisia, että yksi äänesti vastaan. Muistaakseni teillä on kaksi meppiä. Tarina ei kertonut, mihin toinen jäi tästä hyvin tärkeästä äänestyksestä. [Naurua] — Mutta otitte esiin sen oleellisen kysymyksen, [Leena Meri: Kannattaa viisastella!] että kannatatte Suomen voimakasta itsenäisyyttä, ja edustaja Mäkelä nimenomaan otti esiin sen, että alamme olla tilanteessa, jossa voimme valita vain olla mukana tai ulkona. Nyt kysyn suoraan, selventäkää kantaanne: Siis haluatteko olla ulkona? Haluatteko asemoida Suomen Valko-Venäjän ja muiden vastaavanlaisten Itä-Euroopan ei-EU-maiden kanssa samaan joukkoon?

Vielä otetaan esiin vihreiden kohta. Edustaja Aalto otti esiin kysymyksen verokilpailusta, mutta minun täytyy kysyä selventävä kysymys: toivotteko siis yhteistä verotusta, jos olette huolissanne verokilpailusta, vai mitä tarkoitatte? Yhteinen verotus ja tämän valtaoi-

keuden luovutus EU:n päätettäväksi ei missään nimessä sovi hallituksen linjaan eikä myöskään ole Suomen [Puhemies koputtaa] kansallisen edun mukaista.

16.15 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että EU:ta kehitetään. Se suuri kysymyshän tässä on, että miten ja mihin suuntaan se kehittyy. Pääministeri sanoi vahvasti, että Suomi ei ole valmis kasvattamaan yhteisvastuuta. Se oli hyvä ja selventävä lause.

Mutta pari kysymystä. Miten Ranska, Espanja ja Italia suhtautuvat yhteisvastuukysymykseen ja talousunionin kehittämiseen? Sitten tästä yhteisestä puolustusyhteistyöstä: tämä on jäänyt ainakin kansalle hiukan epäselväksi, mitä se tarkoittaa konkretiassa.

Sitten tekisi mieli kysyä vasemmistoliitolta. Te ette halua panostaa omaan puolustukseen, te sanotte "ei" Natolle, ja te sanotte "ei" myöskin EU:n yhteiselle puolustukselle. [Keskeltä: "Kyllä" Venäjälle!] Mihin te haluatte panostaa, [Vasemmistoliiton ryhmästä: Rauhaan!] ja mikä on Suomen puolustus tulevaisuudessa?

16.16 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lukiessani tätä hallituksen esitystä, ennen kaikkea Emun kehittymisestä, jään odottamaan yhtä erityistä asiaa. Nimittäin hallituksen analyysi on sillä tavalla vajavainen, että siinä ei arvioida, miten Suomi kansakuntana rakentaa omaa selviytymisstrategiaansa vientivetoisena, suhdannevaihteluihin herkästi reagoivana maana. Jos ajatellaan, että EU-tasolla ei ole halukkuutta tai edellytyksiä suhdanteita tasaaviin puskureihin tai järjestelmiin, eikö niin, että silloin kansallisesti meidän pitää miettiä, mitä me täällä teemme, jotta me selviämme? Tästä seuraa, että meidän ei pitäisi hylätä kykyä koordinoida talous-, työmarkkina-, sopimus- ja finanssipolitiikkaa. Suomi tarvitsee yhteisen Suomi-pöydän.

Meidän pitää panostaa osaamiseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen ja monipuolistaa elinkeinorakennetta. Meidän pitää tehdä töitä, jotta ihmiset voivat siirtyä työstä toiseen ja jotta heidän [Puhemies koputtaa] valmiuksiaan parannetaan. Ehdotus olisi se, että laaditaan erikseen... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

16.17 **Seppo Kääriäinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerin 6-kohtaisen selkeän jäsentelyn programin ensimmäinen kohta oli turvallisuus- ja puolustuspolitiikka. Euroopan unioni on ollut ja on turvallisuusyhteisö, ja aika moni meistä äänesti vuonna 94 "jaa" nimenomaan tämän vuoksi — EU on turvallisuusyhteisö. Se ei ole sotilasliitto eikä sinne päin menossakaan, mutta se on turvallisuusyhteisö. Tähän uusi lisä on ilmoittautumisemme pysyvään rakenteelliseen yhteistyöhön, ja Suomen kädenjälki näkyy muun muassa sitä kautta, että viittaus Lissabonin sopimuksen avunantolausekkeeseen on liitetty nimenomaan tähän kohtaan. EU on tähän mennessä toiminut kriisinhallintaoperaatioissa. Sillä on kyky siviilikriisien hallitsemiseen, mutta tämän ohella nyt tämä uusi liikahdus tarkoittaa sitä, että meidän edellytyksemme kohentaa omaa suorituskykyämme ja myös yhteistyöedellytyksiämme paranevat. Kaiken kaikkiaan tämä tuo lisäarvoa laaja-alaiselle [Puhemies koputtaa] turvallisuusyhteistyölle ja turvallisuusyhteisölle.

16.19 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilahduttavaa, että sosiaalisesta ulottuvuudesta puhutaan, koska EU:n legitimiteettikriisi pohjautuu juurikin tämän sosiaalisen ulottuvuuden puuttumiseen. On myöskin ilahduttavaa, että tässä yhtey-

dessä keskustellaan rahaliiton kehittämisestä, koska sosiaalista ulottuvuutta ei ole mahdollista toteuttaa, ellei rahaliittoon tehdä uudistuksia.

Mitä tulee Suomen kantaan tällä hetkellä, joka siis lähinnä on sitä, että vastustetaan yhteisvastuun lisäämistä, niin pidän sitä ongelmallisena sen takia, että se ei oikeastaan tuo mitään todellisia ratkaisuja niihin ongelmiin, joista rahaliitto tällä hetkellä kärsii. Yhteinen valuutta on jo lähtökohtaisesti yhteisvastuullinen. Tällä hetkellä kansantalouksiltaan, elinkeinorakenteeltaan, palkkatasoltaan hyvin erilaiset maat ovat yhteen sidottuja yhteisen valuutan ja yhteisen rahapolitiikan kautta, eikä minkäänlaisia muita joustomekanismeja ole esitetty näiden epätasapainojen korjaamiseksi kuin talouskuria eli tavallisten kansalaisten palkkojen, sosiaaliturvan ja julkisten palveluiden leikkaamista. Tämä on se keskeisin ongelma, [Puhemies koputtaa] ja tähän ongelmaan ei Suomen kanta tuo minkäänlaisia ratkaisuja.

16.20 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä paremmin sisämarkkinat toimivat, sen paremmin Suomella menee. Valitettavasti kehitys viime aikoina on ollut juuri päinvastainen. Ja sitten on tietenkin tämmöisiä kysymyksiä kuten digitaaliset sisämarkkinat, joissa pitäisi todella ripeästi edetä. Valitettavasti päätöksentekokyky ei tällä hetkellä EU:ssa ole sitä luokkaa, että esimerkiksi digitaalisilla sisämarkkinoilla voitaisiin edetä kehityksen mukana. Ymmärrän sen, että puolustusyhteistyössä pitää fundeerata vähän enemmän, mutta digitaalisissa sisämarkkinoissa vauhdin pitäisi olla paljon, paljon kovempi. Kysyisinkin nyt ministeriltä — pääministeriltä tai valtiovarainministeriltä — mitä me voisimme tehdä eri lailla, jotta me pääsisimme kiinni tähän teknologiseen kehitykseen ja pääsisimme paljon, paljon nopeampaan päätöksentekoon EU-pöydissä.

16.21 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ollut mielenkiintoista seurata tätä keskustelua, kun joku muu puolue kuin perussuomalaiset on esittänyt ehkä vahvaakin kritiikkiä ja vastustusta — sitä, että katsottaisiin, ettei integraatio mene liian syvälle. Esimerkiksi KD:n puheenvuoroissa on ollut tällaista. Ja sitten kun perussuomalaiset sanovat sen, niin hirveä hälinä alkaa: no niin, nyt ne taas tuommoisia puhuu. Kuunnelkaa ihan oikeasti, meillä on ihan aidosti syvällistä sanottavaa näistä asioista, ja niin kuin edustaja Huhtasaari kertoi, nämä jotkut ovat tulleet esille ja toteen. Eurooppaministerillä ovat ehkä hieman jutut muuttuneet keväästä, jolloin hän oli valmis EU-jäsenäänestykseen ja kritisoi euroakin, [Välihuuto] mutta ilmeisesti aika on muuttunut ja... Jätän sen sanomatta, jätän sen edustaja Arhinmäelle.

Mutta kysyisin vielä, kun vihreiden kanssa olin samaa mieltä tästä keskustelun tarpeesta ja siihen se oikeastaan jäikin vihreiden kanssa: saisimmeko me tämmöistä EU-keskustelua laajemmin, niin että se tiedonanto tulisi meille vähän aikaisemmin? Kuten edustaja Rinne sanoi, se tuli nytten, kun keskustelu oli jo alkanut.

16.22 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yksi kysymys tästä pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä, konkreettinen kysymys: jos tässä ensi vaiheessa tuo 500 miljoonaa euroa tulee EU:n yhteisestä budjetista, mistä Suomen mielestä ollaan valmiita leikkaamaan? Ja nimenomaan kysymys on tärkeä jatkon kannalta, koska kysymys on jatkossa vielä tärkeämpi, kun yhteinen budjetti pienenee ja puolustusmenoja kasvatetaan. Mistä sitten pitäisi pystyä leikkaamaan? Huoli on siis siitä, että puolustusme-

nojen osuutta EU:n budjetista kasvatetaan ja hyödyt menevät isoimpien jäsenvaltioiden isoimmille yrityksille. Miten Suomen oman puolustusteollisuuden tässä käy?

16.22 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usein vetoa Elinkeinoelämän keskusliittoon mutta nyt siteeraan EU-johtaja Taneli Lahtea. Suora lainaus: "Pitää olla ennalta aktiivinen. Nyt me ei olla." Elinkeinoelämän keskusliitto siis kumoaa omien ministeriensä korulauseet tylysti. Suomen kanta Emun kehittämiseen on ollut vain lista kaikesta, mikä ei käy, ilman mitään omaa aloitetta. Haastan pääministeri Sipilän: tämä on oikea aika, oikea paikka kertoa yksi Suomen oma tulevaisuusaloite.

Nordea on tervetullut Suomeen, mutta riskit kasvavat. Voisiko Suomi siis vihdoin lopettaa pankkiunionin jarruttelun ja panna toimeksi? Ne valtiot, joiden pankkijärjestelmä on kunnossa, muodostaisivat keskinäisen talletussuojan ja kriisirahaston, jotta vakuuttaisimme itsemme seuraavan finanssikriisin varalta. Olemmeko samaa mieltä, että tuo katastrofi ei saa toistua? Siitä kärsivät tavalliset ihmiset, jotka menettivät työnsä, turvansa ja lopulta toivonsa. He ovat kääntäneet selkänsä Euroopan unionille. Meillä ei ole siihen varaa. Suomen ei pidä olla osa ongelmaa vaan osa ratkaisua, ei osa epätoivon Eurooppaa vaan osa toivon Eurooppaa.

16.24 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen johtavasta roolista puhutaan minusta harhaanjohtavasti täällä. Suomi on ollut minusta poikkeuksellisen aktiivinen, kun katsoo sitä suuresta valiokunnasta ja oman kokemukseni perusteella. EU:n johtajien keskuudessa tunnetaan pääministeri Sipilän käytännönläheiset prosessikaaviot, tunnetaan Suomen hallituksen rooli. Tulosta on syntynyt puolustusyhteistyössä, digitalisaatiossa, Emun kehittämisessä, byrokratian purkamisessa. Nämä ovat kaikki faktoja.

Tässä keskustelussa se, mikä minusta oli eniten outoa suurten puolueiden keskustelussa, oli tämä sosiaalidemokraattien suhdanteiden tasaus, joka käytännössä tarkoittaa yhteisvastuun lisäämistä EU:n taloudessa. Olisi hyvä kuulla hallituksen vielä tarkemmin analysoivan tätä SDP:n linjausta. Miten te arvioitte, mihin kaikkeen tämä johtaisi?

16.25 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tarvitaan luottamusta EU-jäsenmaiden kesken, jotta EU:n yhtenäisyys ja arvojohtajuus maailmassa voidaan turvata. Maailma tarvitsee nyt toimintakykyistä Euroopan unionia.

Pienikin maa voi olla aktiivinen Euroopan unionissa, se on tässä viime aikoina nähty, mutta Suomi laistaa nyt mahdollisuutensa. Me emme käytä nyt kapasiteettiamme täysimääräisesti. Sen sijaan me poimimme rusinoita pullasta: ei eurovarainministerille, ei eurobudjetille, ei suhdannetasausmekanismille. Ei se näin mene! Jos me haluamme meille tärkeitä asioita saavuttaa, meidän täytyy olla avoin muiden jäsenmaiden esityksille. Ja tiedättekö mitä: Euroopan unionissa keskustellaan tällä hetkellä hyvin paljon euroalueen suhdannetasauksesta, ja näille esityksille täytyy olla avoin. Eivät sosiaalidemokraatit halua tehdä Euroopan unionista tulonsiirtounionia, mutta me haluamme järkevän vakuutusperusteisen suhdannetasausmekanismin, joka mahdollistaa pysymisen vakaus- ja kasvusopimuksen rajoissa.

16.26 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Brexit oli ehkä meistä joillekin yllätys, ja tuntuu, että se oli yllätys myös Ison-Britannian hallituksel-

le. Varsinkin näiden neuvotteluiden aikana on paljastunut se, että britit uskoivat siihen, että EU27 hajoaa näkemyksistään ja että Saksa tulee heille apuun. Kumpikaan ei ole tapahtunut. EU27 on pysynyt täysin yhteneväisenä, ja se on mielestäni hatunnoston arvoinen asia.

Toinen, mikä liittyy tähän yhtenäisyyteen, on oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen. Edustaja Henriksson täällä jo viittasi eiliseen Euroopan arvot -keskusteluun, jossa presidentti Ahtisaari sanoi muun muassa näin: "Meidän pitää ojentaa niitä, jotka eivät arvoja kunnioita." Haluaisinkin kysyä hallitukselta: miten me tulemme jatkossa toimimaan Puolan ja Unkarin kanssa, joissa ihmisoikeusloukkaukset ovat melkoisen räikeitä? [Laura Huhtasaari: Entäs Katalonia?]

16.27 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Samaan listaan voisi laittaa vaikka Espanjan ja Katalonian alueen, miten siellä sitten toimitaan.

Mutta tästä yhteisvaluutta eurosta: Sehän ei kaikilta osin ihan ole ollut Suomelle siunaus, vaikka se toki esimerkiksi niille, joilla on varaa matkustaa, onkin ollut helpotus. Euron ongelma, kuten tässä on sanottu ja tiedetään, on se, että mukana on taloudenpidoltaan hirmuisen erimitallisia maita. Koska tästä yhteisvaluutasta silti on kuviteltavissa olevia hyötyjäkin olemassa, niin kysyisin vastaavilta ministereiltä näkemystä: Mitä mieltä olisitte mahdollisesti kahdesta yhteisvaluutasta? Eli jos olisi tällainen pohjoinen euro ja sitten eteläinen euro — raja suunnilleen joissain vanhoissa Trajanuksen tai Hadrianuksen aikaisissa linjoissa. Eikä haittaisi minua yhtään, vaikka tämän pohjoisen yhteisvaluutan nimeksi laitettaisiin markka. Mutta noin vakavastikin puhuen, mitä olen asiaa selvittänyt ja tutkinut, [Puhemies koputtaa] tällaisilla kahdella yhteisvaluutalla olisivat kaikki ne hyödyt, [Puhemies: Nyt on aika täynnä!] joita on yhteisvaluutassa... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

16.28 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten pääministeri Sipilä omassa puheenvuorossaan totesi, Suomi ennakoi omia päätöksiään suuren valiokunnan kautta hyvissä ajoin. Olen ihmetellyt, kun esimerkiksi edustaja Harakka puhui, että ei muka näin olisi. Kannattaa ainakin tuo puhe kuunnella, ja jos ei ole kuunnellut, niin lukea tuolta pöytäkirjasta uudestaan.

Mutta on tärkeä muistaa myös se, että Suomihan ei ole muuttanut linjaa. [Timo Harakka: Väärä todistus!] Mehän pidämme tiukasti siitä Lissabonin sopimuksesta kiinni, että no bail-out -sääntö on edelleen voimassa, eli Suomi ei ole suosimassa eikä ole perustamassa velkaunionia. Jokainen joutuu omasta taloudestaan pitämään hyvän huolen ja kantamaan vastuuta oman talouden ylläpidosta, eikä mitään tämmöistä avointa kukkaroa olla minnekään antamassa. Ihmettelen vain sitä, kun täällä puheenvuoroissa halutaan antaa kuva, että ollaan menossa Eurooppaan ovet paukkuen. Ei, me kannatamme vastuullista politiikkaa.

Suomi on selkeästi Euroopan unionin jäsen, läntisen Euroopan jäsenmaa, joka käy kauppaa. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, ettemme pitäisi hyviä suhteita esimerkiksi Venäjän kanssa. Totta kai me pidämme. Mutta hyvänen aika sentään, kun täällä kuulee puheenvuoroja, jotka ovat juuri päinvastoin kuin mitä pääministeri äsken sanoi, sitä hieman ihmettelen.

16.29 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen sitä mieltä, että ”liittovaltio”-sanaa käytetään vähän liian heppoisesti, nimittäin jokaiselle puhujalle se tarkoittaa eri asiaa. Pyrin vain nostamaan esille sen, miten siniset ja perussuoma-

laiset, Pilli ja Pulla, kerta toisensa jälkeen kritisoivat liittovaltiokehitystä ilman, että tietävät itse asiassa, mikä sen sisältökään on.

Mutta jos nyt mennään tähän EU:n militarisoimiseen, niin tässä sanottiin, että se ei ole liittovaltiokehitystä sen takia, että se on jäsenmaiden välistä yhteistyötä, mutta niin on muuten euro ja Emukin. Eivätkö nekään ole siis liittovaltiokehitystä?

Arvoisa rouva puhemies! Me olemme sitä mieltä, että Suomi tarvitsee oman itsenäisen, uskottavan puolustuksen, ja mieluummin me rahoitamme sitä suoraan kuin niin, että rahoitamme EU:n aseteollisuutta, ja mieluummin me rahoitamme hivenen enemmän työntekijöiden, eläkeläisten, työttömien asemaa kuin sitä, että me siirrämme tulonsiirtoja eurooppalaisille asejäteille.

16.30 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy nyt varmaan Pullan vastata Monnille eli edustaja Arhinmäelle. Toimitte niin kuin Monni toimii, eli yrittää saada Pillin ja Pullan toisiaan vastaan, mutta vastaan nyt teille.

Eli jos ajatellaan teidän linjaanne, niin teillä oli aikanaan valtiovarainministeri Suvi-Anne Siimes, jonka aikana Suomi liittyi euroon. Oliko se liittovaltiokehitystä? Ja teidän nykyinen puheenjohtajanne Li Andersson toimiessaan Vasemmistonuorten puheenjohtajana kannatti ja sanoi kannattavansa sosialistista liittovaltiota. Eli kannatatteko te kuitenkin jonkinlaista liittovaltiota?

Ja kun on ollut epäselvyyttä sinisestä linjasta, niin sanotaan se nyt vielä kerran. Silloin tarvitaan uusi EU-kansanäänestys ja se on perusteltua meidän nähdäksemme, jos perussopimuksia muutetaan. Mutta niin kuin hallituksen hyvä linja on, nyt ei nähdä tarvetta perussopimusten muuttamiselle. Tämä pysyvä rakenteellinen yhteistyö, jota lämpimästi kannatamme, on jäsenmaiden välistä yhteistyötä. Se ei ole mikään liittovaltiomekanismi, eikä se vaikuta Suomen kansalliseen suvereniteettiin. Edustaja Arhinmäki, vastustatteko sitä, että pystymme esimerkiksi ilmatankkausta tekemään nykyistä tehokkaammin?

16.31 **Olli Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty tänään keskustelua paljon EU:n liittovaltiokehityksestä, ja haluaisin muistuttaa, että EU:llahan on jo nykyisellään monia liittovaltiomaisia piirteitä. Sillä on oma parlamentti, virkamieshallitus eli komissio, perustuslaki eli Lissabonin sopimus, tuomioistuin, keskuspankki ja oma raha. Ylintä toimeenpanovaltaa EU:ssa käyttää Euroopan komissio, jolla on yksinoikeus tehdä lakialoitteita EU:n lainsäädännöksi. Sillä ja Euroopan unionin neuvostolla on oikeus säätää direktiivejä ilman europarlamentin hyväksyntää. [Vasemmalta: Eikä ole!] Komissiolla on myös veto-oikeus parlamentin päätöksiin. Komissio toimii käytännössä EU:n hallituksena ja sen puheenjohtaja EU:n presidenttinä.

Kaikki tämä kuulostaa liittovaltiokehitykseltä, mutta nyt kuitenkin hallitus on täällä kovaan ääneen vakuutellut meille, että liittovaltioon ei olla menossa. [Paavo Arhinmäki: Teillä oli kaksi vuotta eurooppaministeri! — Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ollut!] Haluaisinkin kysyä asianosaiselta ministeriltä, onko hallituksella tahtotila kohdillaan pyrkiä ohjaamaan Suomi pois tältä liittovaltiokehityksen tieltä.

16.32 **Elina Lepomäki kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euron ongelmat ovat viime vuosina valitettavasti vain kasvaneet, vaikka markkinat ovatkin olleet rauhalliset. Ongelmat ovat itse asiassa kasvaneet juuri siitä syystä — keskuspankkien suojaavan selän takana. Jos sanoo, että euro on vakaampi valuutta kuin vuosiin, on kerrottava, mikä

hinta siitä on maksettu: Euroopan keskuspankin taseen loppusumma on kymmenkertaistunut. Kansalliset keskuspankit omistavat yli viidenneksen maidensa velkakirjoista. Target 2 -järjestelmässä Suomen saatavien määrä on kolmannes maamme bkt:stä. Omaisuuserien hinnat ovat nousseet, pankkien taseet ovat täyttyneet isäntämaiden velasta, valtiot ovat jatkaneet velkaantumistaan. Tilanne ei ole terve.

Kriisin iskiessä yhteisvastuu toteutuisi suurempana kuin mihin yksikään työttömyysvakuutusrahasto tai kriisinhallintarahasto kykenisi. Euroalue toimisi paljon terveemmältä pohjalta, jos tämä yhteisvastuu palautettaisiin demokraattiseen prosessiin.

Liittovaltion konsepti on ymmärretty väärin. Yhteisvastuussa olemme jo nyt. Toimiva liittovaltio tarkoittaa vallan hajauttamista, ei sen keskittämistä. [Puhemies koputtaa] Kannatan EU:n kehittämistä liittovaltion suuntaan.

16.34 **Mats Löfström r** (vastauspuheenvuoro): Fru talman! Inom en snar framtid ska Europaparlamentet ge ett förslag till Europeiska rådet om hur platserna i parlamentet ska fördelas efter brexit. Europaparlamentet förbereder nu frågan, och där finns ett konkret förslag som förordar att Finland ska bli tilldelad ytterligare en plats. Landskapet Åland har sedan Finlands EU-medlemskap konstaterat Ålands behov av en egen Europaparlamentsplats för att kompensera makten Ålands lagting gett till Bryssel. Då självstyrda Grönland var en del av EU 1973—1982 hade Grönland en av Danmarks platser öronmärkt.

Åland har redan år 2006 presenterat ett förslag till riksdagen om att göra Åland till en egen valkrets i EU-parlamentsval. Regeringen Vanhanen fattade år 2009 ett principbeslut i frågan. I beslutet stadgades att regeringen medverkar till att utveckla landskapets inflytande på arbetet i Europaparlamentet och fortsätter att i kommande förhandlingar på gemenskapsnivå om fördelningen av parlamentsplatser hävda Ålands internationella särställning och självstyrande status.

Jag vill fråga statsminister Sipilä: Hur medverkar nuvarande regering till att utveckla landskapet Ålands direkta EU-inflytande och hur ser regeringen på att en av Storbritanniens nuvarande platser kunde tillfalla Finland och tilldelas Åland?

16.36 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteisvastuulla pelottelun sijaan meidän pitäisi joskus puhua enemmän yhteisvastuuttomuuden lisääntymisestä. Siitä, että jotkut jäsenmaat keräävät valtavat vaihtotaseen ylijäämät ja alijäämät maksavat toiset maat työttömyytenä. Siitä, että jotkut maat käytännössä toimivat veroparatiiseina ja aiheuttavat ongelmia koko valuutta-alueelle. Tai siitä, että jotkut jäsenmaat kieltäytyvät yhteisestä vastuun kantamisesta esimerkiksi turvapaikanhakijoiden osalta. Pitäisi puhua enemmän yhteisvastuuttomuuden lisääntymisestä. [Timo Harakka: Hyvä!]

Mitä tulee sitten tuohon EKP:n rooliin, jota edustaja Lepomäki korosti: Hallitus on korostanut kuripolitiikkaa. Tämä EKP:n rahoitussysteemihän on EKP:n mandaatin rajojen kolistelua, itse asiassa pelisääntöjen rikkomista, mutta sillä vakautettiin talous. Samalla markkinoille on nyt syötetty rahaa tuhansia miljardeja, jotka muodostavat aikamoisen riskin esimerkiksi osakemarkkinoilla, koska se ei ole hallittua, se on määrätyillä systeemeillä tehtyä, ja toivoisin, että valtiovarainministeri kommentoi [Puhemies koputtaa] näitä EKP:n taseen ja tämän rahoituksen seurannaisriskejä.

16.37 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tämä keskustelu osoittaa, että Eurooppa-politiikasta keskustelulle on suuri tarve eduskunnassa, ja on hyvä,

että tänään on sitä keskustelua voitu käydä. On itsestäänselvää, että haluamme olla mukana eurooppalaisessa, läntisessä arvoyhteisössä ja kaikin tavoin niissä keskusteluissa, joita siellä käydään. Halutaan viedä oma panos sinne, mutta totta kai haluamme myös hyötyä kaikin tavoin Euroopasta. Ja tällä hetkellä Suomen suurin ongelma on työllisyys. Se on meidän kohtalonkysymyksemme palveluiden järjestämiseksi ja rahoittamiseksi. Ja haluankin kysyä hallitukselta siitä, miten eurooppalaista yhteistyötä halutaan hyödyntää Suomen työllisyyden parantamisessa. Tiedän, että Euroopan komissiolla on työvoiman liikkuvuuteen liittyvä ohjelma, jota voidaan käyttää hyväksi, ja tällä hetkellä meillä on avoimia työpaikkoja yli 30 000, varsinkin teollisuudessa, joihin ei löydy valtavasta työttömien joukosta tekijöitä. Aiotaanko tässä liikkua?

16.39 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että tässä EU-ajankohtaiskeskustelussa ovat löytyneet myös Pillit ja Pullat ja Monnit, ja nyt enää kysymys kuuluu, missä se Pekka Töpöhäntä luuraa. Mutta ehkä näistä satuhahmoista on hyvä mennä tähän itse asiaan.

Eräs keskeisimpiä haasteita tässä EU:n kehittämisessä on se epäluottamus, mikä vallitsee jäsenmaiden mutta myös poliittisten liikkeiden välillä. Ja tämähän näkyy varsinkin niissä asioissa, joissa unionilla olisi eniten annettavaa, liittyi se sitten sisämarkkinoiden kehittämiseen, rahaliiton kehittämiseen tai vaikkapa siihen, millä tavalla ratkaisemme globaaleja haasteita — otetaan esimerkiksi vaikkapa maahanmuuttoon liittyvät kysymykset tai ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset. Tätä luottamuksen uudelleen rakentamista pitäisi monesti vahvistaa, ja se kannattaa aloittaa ihan tästä kansallisesta parlamentista. Senpä takia olisi ollut perusteltua, että näitä asioita olisi käyty läpi myös täällä hieman perusteellisemmin [Puhemies koputtaa] kuin ainoastaan vain tämän yhden keskustelun verran.

16.40 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten pääministeri aikaisemmin totesi, Euroopan unionin tulee olla globaali johtaja ilmastopolitiikassa. Se tietenkin edellyttää uusiutuvan energian tuotannon merkittävää lisäämistä unionin alueella. Tämä ei ainoastaan edistä päästöjen vähentämistä ja ilmaston lämpenemisen rajoittamista vaan myös edistää unionin energiaomavaraisuutta. Kaikki uusiutuva energia, joka tuotetaan Euroopan unionin alueella, vähentää EU:n riippuvuutta tuontienergiasta ja ennen kaikkea fossiilisesta tuontienergiasta. Huolimatta tietyistä edistysaskeleista viime aikoina energiaunionin rakentamisessa Euroopan unionin riippuvuus tuontienergiasta on yhä yli 50 prosenttia. Tämä on selkeä turvallisuuspoliittinenkin riski, kun otetaan huomioon, että luonnonvarat ovat usein keskittyneet nimenomaan konfliktiherkille alueille. Kysyisinkin pääministeriltä, voisiko Suomi omalla EU-puheenjohtajuuskaudellaan edistää EU:n energiaomavaraisuutta vielä nykyistä enemmän.

16.41 **Jyrki Kasvi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pienen maan ei ole hyvä olla yksin, etenkään globaaleilla maailmanmarkkinoilla. Maailmamarkkinoilla eivät kilpaile pienet kansallisvaltiot vaan suuret talousalueet: Yhdysvallat, Kiina, Euroopan talousalue, josta EU on pääosa. Myös suomalaiset yritykset tarvitsevat maailmalle skaalautuakseen toimivat, laajat kotimarkkinat, Euroopan kotimarkkinat. Ei ole sattumaa, että maailman suurimmat yritykset ovat moderneja amerikkalaisia alustayhtiöitä mutta Euroopassa, saati Suomessa, sellaisia ei ole. Meidän suuryrityksemme edustavat teollista men-

neisyyttä, eivät alustatalouden tulevaisuutta, ja se johtuu siitä, etteivät Euroopan digitaaliset sisämarkkinat vieläkään toimi, koska jäsenmaat keskittyvät keskinäiseen nokitteluun yhteisen edun etsimisen asemesta. EU ei ole nollasummapeli, se on plussasummapeli.

Täällä on moitittu EU:ta ja euroa kaikesta pahasta ja unohdettu, että EU olemme me, myös me suomalaiset. Valitettavasti emme ole tässä muiden moittimisen kulttuurissamme yksin. Myös monessa muussa maassa mollataan EU:ta, myös meitä suomalaisia, [Puhemies koputtaa] aivan samoin. Nyt olisi Suomen korkea aika herättää EU-politiikkansa [Puhemies: Edustaja Kasvi, aika on täynnä!] vuosien horroksesta.

16.42 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on Euroopassa sosiaalisten oikeuksien pilari, jossa on 20 erilaista periaatetta, joita toivotaan valtioiden noudattavan. Suomi on mielestäni hoitanut asiansa hyvin, ja inhimillisyys ja yhteisöllisyys ovat meillä täällä tärkeitä. Meillä on tällä hetkellä eduskunnassa käsittelyssä sosiaalihuoltolaki, jossa muun muassa avataan terveydenhuoltopalveluja paperittomille ja niille, joilla ei ole oikeutta jäädä tänne meidän maahamme, joten kysyisin teiltä, kun Göteborgissa oli EU-maiden johtajien kokous liittyen juurikin näihin sosiaalisiin oikeuksiin: Millä tavalla tätä taakkaa jaetaan? Onko EU-maissa myös muilla mailla nämä käytännöt, että tavallaan terveydenhuoltopalvelut, sosiaalihuolto ja kaikki kuuluvat myös siellä paperittomille samalla tavalla kuin Suomessa? Suomi tekee todella sydämellä tätä työtä, ja tämä sosiaalihuoltolaki on yksi esimerkki siitä. Toki se tuo kustannuksia ja herättää kysymyksiä, millä tavalla EU:ssa toimitaan.

Puhemies Maria Lohela: Hyvät edustajat, paikalta varattuja vastauspuheenvuoropyyntöjä on vielä 11 täällä koneella. Myönnän ne kaikki, ja sen jälkeen otetaan sitten ministereiden puheenvuorot keskustelun päätteeksi.

16.43 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulevan rahoituskehyksen osalta EU:n yhteinen maatalouspolitiikka on Suomelle neuvotteluiden kynnyskysymys. Brexitin leikkausvaikutukset ovat suuntaa antavasti tiedossa. Eurooppalaisittain kestävä ja kilpailukykyinen maatalous on yhteisen maatalouspolitiikan lähtökohtana tulevaisuudessakin.

Kokoomuslaisittain Euroopan yhteinen maatalouspolitiikka on oleellinen osa Suomen EU-politiikkaa. Valtiovarainministeri Orpo on kannanotoissaan linjannut, että suomalaiselle maataloudelle haetaan neuvotteluissa maksimaalisen hyvää ratkaisua. Pääministeri Sipilä, ette maininnut maataloutta tai maatalouspolitiikan uudistamista ilmoituksessanne sanallakaan. Edellisten pääministereiden Lipposen, Vanhasen, Kataisen ja Stubbin esimerkit osoittavat, että pääministerin on oltava itse EU-asioissa liikenteessä. Millä tavoin te, pääministeri Sipilä, laitatte itsenne nyt peliin, jotta suomalaisen maatalouden ja maaseudun rahoitus tulevassa rahoituskehyksessä ja uudella ohjelmakaudella turvataan?

16.44 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Orpo totesi jo aiemmin, että Suomen on pyrittävä kaikkiin etumme mukaisin EU-ytimiin, mitä ne sitten lienevätkään. Ministeri Orpo on muun muassa todennut, että EU tarvitsisi yhteistä turvapaikkapolitiikkaa.

Myös edustaja Salolainen oli huolissaan muuttoliikkeestä aiemmassa puheenvuorossaan, ja syytä siihen kyllä onkin. Euroopan parlamentti antoi viime viikon äänestyksessä

mandaatin aloittaa neuvottelut jäsenmaiden kanssa Dublin-menettelyn uudistuksesta. Tämä parlamentin kanta sisältää pakollisen taakanjaon periaatteen. Uudessa esityksessä tälle taakanjaolle ei olisi minkäänlaista ylärajaa. Ratkaisuna esitetään jäsenmaiden bruttokansantuotteeseen ja väestön kokoon nähden yhtä suuriin painotuksiin perustuvaa taakanjakomekanismia.

Arvoisa puhemies! Kysyn hallitukselta, onko hallitusohjelman kirjaus sisäisten siirtojen vapaaehtoisuudesta yhä voimassa ja noudatetaanko sitä myös EU-pöydissä neuvoteltaessa.

16.45 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Koski puuttui yhteiseen maatalouspolitiikkaan, jota ollaan uudistamassa. Tiedän tarkkaan, että siinä hallitus ja hallituksen maa- ja metsätalousministeri ovat erittäin aktiivisia. Täällä salissa on nyt aivan turha yrittää tämäntyyppistä ristijakoa hallituksen sisälle rakentaa.

Todella toivon, että tämä hyvä keskustelu jatkuisi ja olisi se yhteinen ymmärrys, erityisesti myöskin hallituspuolueiden kesken.

16.46 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Joona Räsänen kaipaili Pekka Töpöhäntää — kristillisdemokraatit voivat vaikka ilmoittautua sellaiseksi, koska meillä on yleensä aina hyvä tarkoitusperä ja olemme kilttejä. [Naurua]

Olisin halunnut kysyä hallitukselta edelleenkin tästä Target-järjestelmän epätasapainosta, minkä edustaja Lepomäki nosti täällä esille, ja toisaalta sitten viitata vielä edelliseen kysymykseeni elikkä järjestelemättömiin luottoihin pankkisektorin sisällä. Minun mielestäni nämä muodostavat kokonaisuuden, kun nytten meillä hallitus on ottanut sen kannan, että voidaan siirtyä kohti yhteistä talletussuojajärjestelmää, kun katsotaan, että järjestelemättömien luottojen määrä on tarpeeksi pieni. Mikä se prosenttiraja sitten on, minkä me katsomme olevan tarpeeksi pieni? Kuitenkin järjestelemättömiä luottoja on noin 600—700 miljardia Euroopan pankeissa.

Sitten todellakin, niin kuin täällä tuotiin esille, esimerkiksi edustaja Uotila, Target-järjestelmässä on iso epätasapaino, ja minusta tuntuu, että pankkiunioni ei todellakaan ole siinä vaiheessa, että se voitaisiin loppuun saattaa ilman, [Puhemies koputtaa] että Suomen riskitaso huomattavasti nousisi.

16.47 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä huoltovarmuus ja turvallisuus ovat ne kaksi keskeistä tekijää, mistä me EU:n puitteissa saamme nauttia. Maatalouspolitiikka on yksi niistä keskeisimmistä huoltovarmuuteen liittyvistä tekijöistä.

Kun tätä rahoituskehystä EU:ssa valmistellaan, kyllä kannustan olemaan myös siinä aktiivinen. Ministeri Leppä on tehnyt hyvää työtä EU-pöydissä, mutta tämä on se keino, millä me pystymme saamaan myöskin meidän nettomaksuosuuttamme mahdollisimman paljon takaisin. Itse asiassa maatalous on se suurin saanto, mitä me voimme EU-budjetista takaisin Suomeen saada. Muistetaan ne epäedullisemmat tuotanto-olosuhteet, mitkä meillä on, omasta tuotannostamme on pidettävä kiinni.

Rouva puhemies! Lyhyesti vain tästä PRY:stä, pysyvästä rakenteellisesta puolustusyhteistyöstä: Se on hyvä, se parantaa meidän kansallista huoltovarmuuttamme myös tältä

osin. Se parantaa meidän suorituskykyjämme. Ja tämä on valtioiden välistä yhteistyötä, EU-liittovaltioon tämä ei meitä ole ajamassa.

16.48 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä muutamat edustajat olivat huolissaan siitä, että Suomi jollain tavalla poimisi pullasta rusinoita EU:ssa, niin minä suorastaan toivoisin, että joskus siihen pääsisimme. Nyt tilanne ei siltä näytä.

Ministeri Terho käytti sitä suomalaisen keskustelun tyypillistä argumenttia, että kun ei enää mitään muuta keksitä, niin pelotellaan sitten Venäjällä. Siihen minä vastaan niin, että itsenäinen meidän pitää olla idän lisäksi myöskin lännen suuntaan. Joskin on niin, että EU:lla on joitakin yhteisiä asioita Venäjän kanssa. Sananvapauden rajoittamisten ohella EU:n perusperiaate tuntuu olevan, että vaalit, äänestykset ja demokratia ovat yleisesti ottaen ongelmia. Aina, kun jossain EU-maassa äänestetään joissain vaaleissa, se on unionin tasoisen kriisin paikka. On suorastaan liikuttavaa seurata sitä paniikkia, jossa vaikkapa Saksan hallitusneuvotteluista uutisoidaan Suomen median toimesta, tai kuinka peloissaan siitä ovat liittovaltion takana olevat poliitikot maassamme.

16.49 **Jaana Laitinen-Pesola kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten pääministeri totesi, unioni tarvitsee myös sosiaalista Eurooppaa. EU-johtajat sitoutuivatkin itse asiassa viime viikolla sosiaalisten oikeuksien pilarin toteuttamiseen, ja taloutta ja sosiaalisia oikeuksia tuleekin kehittää rinnakkain. Sosiaalisten oikeuksien parantaminen tuottaa hyötyä EU-kansalaisten arkielämään ja sitä kautta lisää kansalaisten luottamusta unioniin. Eurooppalainen ammattiyhdistysliike haluaa sosiaalisen pilarin keskeiset tavoitteet osaksi EU:n talouden ohjausjaksoa. Kysynkin, miten Suomen hallitus suhtautuu tähän tavoitteeseen.

16.50 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on kiistelty ja kyseenalaistettu kunnianhimon tasoa, jolla keskustajohtoinen hallitus on EU-asioita hoitanut. Jos sitä listaa katsoo, miten aktiivisesti Suomi on edistänyt vaikkapa turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä, miten pääministeri aivan henkilökohtaisesti piirsi kollegoilleen kaaviota siitä, miten eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa pitäisi hoitaa, jos ajattelee sitä, että olemme tehneet ensimmäisinä euromaina omat Emu-linjauksemme valmiiksi — lähdemme siitä, että se, mitä on sovittu, täytyy viedä ensiksi loppuun — jos miettii meidän energia- ja ilmastokysymyksiämme, Suomi on erittäin kunnianhimoisessa seurassa siellä, jos miettii sitä, miten me olemme turbulenttisina aikoina puolustaneet vapaata taloutta, vapaata kauppaa, puolustaneet sitä, että sääntelystä täytyy päästä eroon niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin, niin tämä linja on ollut ihan selkeä.

Ja mitä tulee sosiaaliseen ulottuvuuteen, niin kyllä voi pohjoismaista hyvinvointiyhteiskunnan mallia suositella myös eurooppalaisille kollegoille. Hyvinvointi lähtee siitä. [Puhemies koputtaa] Läpinäkyvyyttä, läheisyysperiaatetta on EU:n lisättävä.

16.51 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on paljon keskusteltu EU:n arvoyhteisöstä. Mitkä ne eurooppalaiset arvot ovat? Ei ainakaan Katalonian tilanteessa niitä tuotu millään lailla esille, kun siellä pampulla hakattiin mummoja. Mitä tulee tähän edustaja Arhinmäen kommenttiin, että ministeriaitiosta ei enää kuulu "missä EU, siellä ongelma", se on todella surullista, kuten myöskään ministeri Terho ei

enää aja EU:sta kansanäänestystä. Joillakin arvot muuttuvat, joillakin arvopohja pysyy. Mutta kun me olemme nyt jättämässä valiokunnassa eriävän mielipiteen tästä Emun kehittämisestä ja pankkiunionista, niin mikäli vasemmistoliitto haluaa vastustaa liittovaltiokehitystä, niin mielelläni annan sen paperin allekirjoitettavaksi.

Mitä tulee tähän euroon, niin pankkiunioni ja yhteinen talletussuoja eivät voi toimia, koska pankkien riskit ovat ihan eri tasolla ja Kreikan riskien saattaminen samalle tasolle kuin muissa maissa veisi noin 80 vuotta. Voisimmeko me nyt luopua tästä epärealistisesta projektista ja lähteä tekemään itsenäistä rahapolitiikkaa? Se olisi Suomen etu, [Puhemies koputtaa] se olisi itsenäisyyttä.

Puhemies Maria Lohela: Vielä ennen ministereitä edustajat Arhinmäki ja Haavisto.

16.52 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edelleenkään se, että vastustaa liittovaltiokehitystä, ei tarkoita vielä yhtään mitään. Silloin pitäisi pystyä yksiselitteisesti kertomaan, mitä liittovaltiokehitys on. Esimerkiksi vasemmistoliitto on sitä mieltä, että Euroopan unionissa tarvitaan minimitasoja vaikkapa yhteisöverotuksessa niin, että maat eivät kilpaile toisiaan vastaan mutta maat voivat kyllä pitää korkeampaa verotasoa. Meidän mielestämme sosiaaliturvassa, palkoissa, työehdoissa pitää olla minimitaso samoin kuin ympäristönormeissa. Jonkun mielestä tämä voi olla liittovaltiokehitystä, ja jos tämä on liittovaltiokehitystä, me kannatamme sitä. Mutta silloin jos kysymys on vaikkapa siitä, että tulisi yhteinen valtiovarainministeri EU:lle, Brysselistä käsin hoidettaisiin talouspolitiikkaa, finanssipolitiikkaa, niin me emme missään tapauksessa hyväksy tätä. Minusta on täysin tyhjää puhetta se, ketkä ovat enemmän liittovaltiota vastaan tai enemmän liittovaltion puolella, jos ei määritä [Puhemies koputtaa] sitä, mikä se sisältö on.

16.53 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaksi asiaa.

On puhuttu EU:n arvoista, oikeusvaltioperiaatteesta. Olisi ollut hyvin tärkeää kuulla hallituksen näkemys Puolan ja Unkarin tilanteesta, millä tavalla edistetään EU:ta arvoyhteisönä ja oikeusvaltioperiaatetta.

Toinen asia: En halua kääntää veistä lääkevirastohaavassa. Saimme poikkeuksellisen vähän ääniä kierroksella, jolla kaikki maat saattoivat äänestää kolmea ehdokasta. Selitimme sen itsellemme siten, että Helsinki ja Suomi tunnetaan huonosti. Minulle tulikin kylmä hiki, että jos meidät tunnetaan itse asiassa hyvin tässä asiassa siitä, että EU-politiikassamme on ollut ristiriitoja viime aikoina, emme ole ehkä olleet sellainen pelinrakentaja Euroopan unionissa, joka voisimme olla. Mielestäni on erittäin tärkeää, että EU:n tulevaisuuskeskustelussa osaamme verkostoitua, osaamme liittoutua, osaamme luoda alliansseja. [Kari Uotila: Hyvä kysymys — miksi hävisimme?]

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi ministeriaitioon: pääministeri Sipilä, 5 minuuttia. — Olkaa hyvä.

16.54 **Pääministeri Juha Sipilä:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia keskustelusta. Kyllä me suuressa kuvassa EU-linjasta olemme hyvin yhtenäisiä. Haluamme kuulua Euroopan unioniin ja olla aktiivisia sen kehittämisessä. Tätä keskustelua on paljon kaivattu, mutta harmikseni kyllä totean, että aika harvoiksi nämä rivit täällä ovat harventuneet. [Paavo Arhinmäen välihuuto] — Niin, ehkä se näin juuri on.

Muutamia huomioita keskustelusta.

Ehkä suurin yllätys tässä keskustelussa oli SDP:n linjanmuutos suhdannetasausjärjestelmän rakentamisessa. Se poikkeaa kyllä aika paljon siitä, mistä viime kaudella, kun finanssikriisi oli syvimmillään, keskusteltiin.

Kaksi asiaa, mitä kritisoitte: Tässä Emu-linjassa, joka oli toinen, olen vahvasti sitä mieltä, että tässä hallituksen kanta on oikea. Sitten tämä eritahtisuus. Kyllä lähtökohtana on Rooman julistuksessa se, että haemme yhtenäisyyttä mutta sallimme eritahtisuuden, niin kuin olemme sallineet esimerkiksi Emussa, Schengenissä. Nyt tämä pysyvä rakenteellinen yhteistyö on siitä seuraava esimerkki, johon aivan kaikki eivät lähde mukaan. Mutta ei se saa olla esteenä kehittymiselle, kunhan se säilytetään jatkuvasti avoimena. Minä pidän tätä erittäin hyvänä linjauksena, ja se on nyt yksimielisesti hyväksytty myöskin koko Euroopan unionin 27 maan toimesta yhteiseksi linjaksi.

Sitten ilmastopolitiikasta. Edustaja Haavisto, aivan samaa mieltä. Erityisesti nyt, kun USA tänä päivänä oikeastaan ainoana maana on ulkona Pariisin sopimuksesta, ilmastojohtajuus täytyy ottaa Euroopan unionin hanskaan. Kyllä me tässä olemme itsellemme asettaneet haasteellisia tavoitteita, esimerkiksi hiilineutraalisuuden vuoteen 2045 mennessä — saman tavoitteen Ruotsin kanssa.

Sitten tästä aktiivisuudesta. Esimerkiksi hybridikeskus on hyvä esimerkki siitä. Puolessatoista vuodessa saimme sen aikaan. Kun saimme vinkin siitä, että jos tästä joku maa ottaisi kopin, niin Suomi otti kopin siitä ja olemme nyt jo toiminnassa liikkeellä.

Tästä arvoyhteisönä toimimisesta, oikeusvaltioperiaatteesta: Kyllä se, mitä Unkarissa ja Puolassa tällä hetkellä tapahtuu, on sellaista kehitystä, mitä emme voi hyväksyä. Tästä keskustelimme eilen arvoseminaarissa Pikkuparlamentissa.

Sitten budjettikysymyksiin.

Ensinnäkin totta kai me optimoimme oman saantomme. Esimerkiksi maataloudesta olemme linjaukset jo tehneet. Ne ovat koko hallituksen linjauksia, ja pidämme huolta siitä, että saamme parhaan mahdollisen saannon.

Me olemme lähteneet siitä, että Britannian aukkoa emme täytä. Itse asiassa koheesiopolitiikka on toiminut. Jos me nykysäännöillä seuraavalla rahoituskierroksella jakaisimme koheesiorahaa, niin 12 miljardia vähemmän sitä tarvittaisiin, koska tuloerot EU:n sisällä ovat pienentyneet.

Emuun liittyen me lähdimme kartoittamaan kolme suurinta ongelmaa, niihin ongelmiin ratkaisut. Kuvasin ne tuossa omassa esityksessäni aluksi.

Edustaja Wallinheimo, digitaalinen sisämarkkina, esimerkiksi tekoälyn askelmerkit: saimme komission ottamaan kopin siitä, että siinä askelmerkit laaditaan komission toimesta, ja pääsemme myöskin vaikuttamaan siihen kehitykseen sitten, kun meillä oma kantamme ja strategia asiaan jo on.

Edustaja Arhinmäki, mekin kannatamme omaa vahvaa puolustusta, mutta joitakin asioita tässäkin kannattaa tehdä yhdessä. Kun olen keskustellut kollegoiden kanssa, niin kyberuhkiin varautuminen on hyvä esimerkki siitä, missä kannattaa tehdä varautumista yhdessä, ja siitä hyötyvät kaikki.

Sitten täällä on keskusteltu Suomen puheenjohtajuuskaudesta vuonna 2019. Se tulee vaalien jälkeen, ja on ilman muuta selvää, että järjestämme puheenjohtajuuteen ja sen teemoihin liittyvän pyöreän pöydän keskustelun yli oppositio—hallitus-rajojen. Ei tietenkään ole reilua, että se tehdään hallituksen toimesta, kun tässä on meillä vaalit välissä.

Arvoisa puhemies! Kiitoksia hyvästä keskustelusta. Tästä on hyvä jatkaa.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 5 minuuttia.

17.00 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tosiaan tästä keskustelusta. Harmi, että niin harvalla on tänään mahdollisuus olla täällä paikalla, kun keskustelua on niin kovasti kaivattu.

Mutta ehkä näihin talouspuolen kysymyksiin:

Se perusjakohan on ollut tässä isossa linjassa se, että ne, jotka korostavat yhteisvastuuta, ovat valmiita luovuttamaan päätöksentekovaltaa enemmän Brysseliin, ja ne, jotka taas korostavat jäsenmaiden vastuuta taloudesta ja eivät halua yhteisvastuuta, haluavat pitää päätösvaltaa enemmän kansallisissa käsissä. Tämä on ollut Suomelle aivan yksiselitteinen linja, että me olemme olleet tällä kannalla. Siksi yhteisvastuun lisääminen, jota nyt yllätyksekseni jossakin muodossa mutta selkeästi SDP ja vihreät tukevat, on suuri muutos tähän linjaan.

Joka tapauksessa, jos me nyt lähdemme rakentamaan suhdannetasausjärjestelmää, kyse on siitä, että silloin me luomme rahanlähettämisjärjestelmän jäsenmaasta toiseen. [Eduskunnasta: Ei ole!] Käytin puheenvuoron eräässä paneelikeskustelussa, jossa oli kollegoja, että jos tämä suhdannetasausjärjestelmä ja tällainen tulonsiirtounioni, jota erityisesti eteläisemmän Euroopan maat ajavat, ovat niin hyviä ideoita, niin miksi emme kokeiluhengessä anna heille mahdollisuutta sitä kokeilla. Ja kun se varmaan osoittautuu erinomaiseksi, kun he siihen uskovat, niin sitten nettomaksajamaatkin varmaan lähtevät siihen mielellään mukaan, kun se on osoittanut toimivuutensa. Ei saanut kannatusta näiden maiden joukossa se, että ne, jotka perinteisesti ovat tätä suhdannetasausjärjestelmää halunneet, olisivat yksin lähteneet siihen.

Mutta sitten jos vielä miettii sitä, niin olisi erittäin vaikeaa luoda suhdannevakausrahaa, joka pystyttäisiin kohdentamaan niin, että se toimii — koska me tiedämme, että esimerkiksi Suomessa suhdanteeseen vaikuttaminen jo pelkästään maan sisällä on erittäin vaikeaa, ja jos sitten tämmöinen raha olisi olemassa, niin kyllä voisi sanoa, että luultavasti ainakin aluksi suhteellisen pienestä rahasta tulisi valtava riita, aivan valtava riita sen rahan jakamisesta, ja minusta se ei ole sen vaivan väärtti.

Paljon parempaa on se, että me pidämme kiinni siitä hyvästä peruskannastamme, että jokainen jäsenmaa vastaa omasta taloudestaan ja sitä kautta vahvistaa EU:n yhteistä taloutta ja euroalueen sisällä talouden vakautta. Jos meillä on vakaa ja kilpailukykyinen talous, toimivat sisämarkkinat ja huomattavasti alemmat riskitasot sekä valtioiden velkaantumisen osalta että pankkijärjestelmässä, silloin meillä on paljon, paljon parempi tilanne kuin tällä hetkellä. Ja tämä riskien alentaminen on erityisen välttämätöntä, ja siksi hallitus laatii oman konkreettisen tiekartan siitä, miten pankkiunionin viimeistelyssä edetään, jotta voimme ottaa jonain päivänä niitä askeleita yhteisen talletussuojan suuntaan.

Nämä pankkien järjestämättömät luotot, joihin useampi edustaja kiinnitti huomiota, ovat todellakin suuri ongelma. Joillakin mailla... Kreikalla vaikeimpana on 30 prosenttia luottokannastaan järjestämättömiä luottoja. Suomessa tämä luku on prosentin luokkaa, ja on aivan selvää, että kun talletussuojaan jonain päivänä edetään, siinä pitää olla oikeudenmukainen lähtökohta. Eli nämä erot maiden sisällä eivät voi olla näin suuria, ja se on se linja, mitä me ajamme. Suomi on nyt erittäin aloitteellinen siinä, että ei riitä se, että alennetaan riskejä, vaan me vaadimme konkreettisia mittareita — ja olemme laatimassa siihen pohjaa ja tulemme viemään sen EU-pöytiin — siihen, miten me voimme yhdessä katsoa, että riskit ovat riittävästi alenneet, jotta voidaan ottaa seuraava tärkeä askel. Nythän komis-

sio vain kertoo, että riskit ovat alentuneet ja komission mielestä voidaan edetä talletussuojajärjestelmän kanssa, mutta me emme tätä allekirjoita.

No, mitä tulee tähän EKP:n taseeseen: Oli erittäin hyvä uutinen joku aika sitten, kun EKP ilmoitti, että he alkavat hallitusti vähentämään osto-ohjelmaansa, eli tätä ikään kuin elvytystä, rahan tarjoamista euroalueella vähennetään. Se on aivan välttämätöntä, että näin tehdään, mutta se täytyy tehdä hillitysti ja hallitusti, jotta se ei sitten taas aiheuta ongelmia meidän hyvässä vauhdissa olevalle talouskasvulle.

Muuten olen sitä mieltä — edelleenkin, tämän keskustelun jälkeen — että Suomen hallituksella on selkeä EU-poliittinen linja. Tässä salissa me jaamme hyvin pitkälle samat näkemykset ja ei ole suuria eroja, ehkä erästä ryhmää lukuun ottamatta, ja mielestäni tämä antaa hyvän pohjan jatkaa tästä kohti EU:n kehittämistä ja tulevaa EU:n puheenjohtajakautta.

Puhemies Maria Lohela: Vielä ministeri Lindström, 3 minuuttia.

17.05 **Työministeri Jari Lindström:** Arvoisa rouva puhemies! Otan kantaa vain ja ainoastaan näihin sosiaalisen ulottuvuuden ja ennen kaikkea työllisyyden asioihin, joita on noussut tässä keskustelussa esille.

Varsinkin edustaja Jokinen tähän kiinnitti omassa puheenvuorossaan huomiota ja kysyi tavallaan, mitä EU-puolella voitaisiin tälle puolelle tehdä. Siellä on paljonkin käyty keskustelua muun muassa työvoiman liikkuvuudesta, sen edistämisestä. Tietysti se ongelma tulee siitä, että maiden väliset erot ovat suuria, ja siitä tietysti aiheutuu kaikenlaisia haasteita.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ovat yksi keskustelu sekä pohjoismaisella tasolla että EU-tasolla, ja tietenkin on syytä edistää tämmöisten esteiden purkamista.

Meillä on aika ajankohtainen asia ollut tässä vastikään, lähetettyjen työntekijöiden direktiivi. Olin siellä. Se oli 15-tuntinen kokous, jonka päätteeksi sitten asiasta äänestettiin. Siellä oli muutama maa, jotka eivät tähän lähteneet mukaan, mutta valtaosa lähti. Tämä tietysti kertoo siitä, että kun on paljon maita, niin ajatusten ja tavallaan kantojen yhteen sovittaminen ei näissä asioissa ole lainkaan helppoa. Itse olen tyytyväinen ensinnäkin siihen, että eduskunta antoi vahvan tuen ja tilaa siihen kokoukseen, jotta voitiin tätä tärkeää asiaa viedä eteenpäin. Jos jotenkin tiivistäisi sen lähetettyjen direktiivin, niin ideahan on sama työ, samassa paikassa, sama palkka. Tässä on aika lailla pähkinänkuoressa se, mistä tässä on kysymys.

Työntekijöiden oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen käytännöt ovat monissa maissa aika lailla kirjavia. Suomi on usein semmoisessa tilanteessa, että kun direktiiviä ollaan tarjoamassa, niin meillä on jo asiat paljon pidemmällä kuin mitä se direktiivi edellyttää. Eli monesti ongelma ei ole täällä Suomessa. Ongelma on ehkä enemmänkin se, että meidän pitää puolustaa sitä hyvää, mikä meillä jo on, ettei sitä viedä niin päin, että Suomi joutuisi joustamaan toiseen suuntaan. Tämä on minun mielestäni tärkeää, että EU:n pitäisi monessa asiassa tavoitella sitä hyvää, mikä Suomen järjestelmässä on.

Se, missä Suomi poikkeaa ehkä kaikkein selkeimmin, on tämä yleissitova työehtosopimusjärjestelmä, jonka perusteleminen tulee vuosi vuodelta haastavammaksi. Tämä on tietenkin keskustelu, joka tässä maassa joudutaan jossain vaiheessa käymään, minkälainen se järjestelmä on. Itse siis puolustan sitä yleissitovaa järjestelmää, mutta näen niin, että sitä haastetaan joka puolelta jatkuvasti, ja se on siis todella poikkeuksellinen järjestelmä Euroopassa. Sen puolustaminen ei ole kauhean helppoa, vaikka me pidämme monet sitä hy-

vänä systeeminä. Mitä sitten sen tilalle, minimipalkkajärjestelmä vai jotain muuta, se ei ole lainkaan yksinkertainen asia, mutta tämä keskustelu on varmasti vielä meillä edessä. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.